

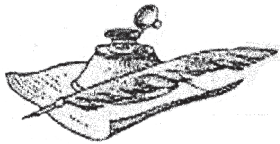

ВЕСТНИКЪТ на Реформацията

Година 90

Брой 1/2015

Слово на издателите

По Божия милост изминахме още една година. Нека да помислим за това колко бързо отминава времето – а заедно с него и нашият живот. Когато сме млади и погледнем към бъдещето, нашият живот ни изглежда много дълъг и трудно е за някого да си представи това, което повечето стари хора казват: „Колко бързо мина животът...“ Затова трябва докато достигнем „зимата на живота“ да поспрем в потока на живота и заедно с псалмиста Давид да молим: „Научи ни така да броим дните си, че да си придобием мъдро сърце“ (Пс. 90:12).

Един случай, който да ни подтикне към размисъл: Учителка от Лос Анжелис веднъж използвала странен метод, за да подтикне учениците към размисъл. Тя пишела на дъската кратки вести, които изобщо нямали никаква връзка с учебния материал. Когато една сутрин учениците влезли в класната стая, видели на дъската числото „25 550“. Когато всички били влезли в клас и учителката започнала урока, един ученик вдигнал ръка и попитал: „Какво означава това число на дъската?“ Тя отговорила: „Числото 25 550 показва дните на човек, който живее 70 години.“ Учителката искала да обърне вниманието на учениците върху краткостта на живота. Когато учениците видели дължината на живота под тази форма, схванали, че животът на земята все пак не е толкова дълъг, колкото им изглежда.

Можем фактически да потвърдим мисълта, която е записал Яков: „Какво е животът ви? Защото вие сте пара, която се явява и после изчезва“ (Яков 4:14).

Животът е ценен дар, но той се дава само веднъж. Поради тази причина важно е останалото време на милост да го прекараме смислено и да го използваме правилно, и да водим живота си по Божията воля. Хората се стремят преди всичко да направят живота си по-удобен, по-приятен, но по-важното е той да е осмислен. Рано или късно всички се приближаваме до „зимата“ на нашия живот, края на биографията ни. Въпросът е: Как изживях живота си? Беше ли той един хубав период, който беше изживян с Исус, въпреки всички трудности и проблеми? Посветих ли живота си в служба на Бога и хората? Бях ли благословение за света?

Тъй като вече не ни отделя много време от вечността, независимо дали сме достигнали до зимата на живота или не, не трябва да забравяме колко преходен е животът и нека очакваме пришествието на Господ с копнеж и да бъдем готови да кажем: „Да, ела, Господи Исусе!“

Времето е назряло за едно съвременно съб-

людаване на времето. Актуални трябва да бъдат мислите и все пак безвремеви. Защото макар че времето не спира и времената се менят, всичко се върти около времето. Наистина времето не е неограничено, не е безкрайно свободно на разположение. Времето е кратко и с всеки изминат ден става все по-недостатъчно. Знаем твърде добре, че липсата има своя цена. Колкото по-дефицитно, толкова по-скъпо и толкова по-ценно. Времето е ценно! Моето време е ценно – и вашето също!

Къде можем да спестим време? Накъде със спестеното време? Дори ако можехме да инвестираме спечелено време, бихме ли с това спечелили наистина повече време? Ще ни бъде ли то при нужда пак на разположение? Може би дори време с лихва? Михаил Енде описва в една своя книга този сценарий. Посивели господа убеждават порасналите да вложат излишното си време в една времева сметка. Не е нужно да казваме, че порасналите никога не са видели спестеното си време...

Но може би бих могъл някъде да спечеля време. Колко голям би могъл да бъде залогът? Откъде да взема, ако не крада, си мисли някой и няма дори съвсем малко скрупули да краде на съвременници времето. Но това време не е заведено в собствена сметка. Често забелязваме, че не сме спечелили време, но че сме пропилили собственото си време. Така си откъщава нашата лекомислена обхода с времето. Така безгрижно се отнасяме ние с него, че го „убиваме“ – времето. „Като че човек може да убие времето, без да нарани вечността.“ (Хенри Тореау)

И ето че времето отмина. Миналото време е минало. Понякога не знаехме накъде с толкова много време, а сега не знаем откъде да вземем време. Къде остана времето? То просто се изниза през пръстите ни – изгубено време.

Не би ли било разумно в началото на новата година да размислим по-сериозно и планираме така времето, че да не стоим накрая с празни ръце и да се каем, че не сме имали време за това, което действително струва? Какво ще стане, ако на важните неща в живота отново посветим време?

Стойностното отношение е доброто отношение. Заслужава си редовно да инвестираме време в хора, които са близо до нас. Трайно и устойчиво на кризи трябва преди всичко да бъде едно съхранено интимно отношение с Бога – то достига извън нашето земно време. Бог гледа сериозно на отношението Си към теб и затова Той инвестира Своето време, нещо повече, цялата вечност в нас – Исус Христос! Въпросът, който изисква отговор, е Божият въпрос: „Имаш ли малко време за Мен?“

ВЕСТИТЕЛ на Реформацията

1/2015

2 Слово на издателите

4 Любовта

9 Как може един любящ Бог да допуска страдание

11 Бог държи на думата Си

13 Ах, ти мило време!

17 Любимите пари

19 *Брак и семейство*
Глаголите в нашия живот

21 Какво иска Бог да види в твоето семейство

22 Сузана Уесли

23 Мария, майката на Христос - пример за подражание или обект за поклонение?

26 Нашите емоции влияят на нашето здраве

28 Вегетарианска кухня

29 Калейдоскоп

30 Ебола - „пълна загадка“ за дарвинистите

ВЕСТИТЕЛ на Реформацията

орган на църквата
АДВЕНТИСТИ ОТ СЕДМИЯ ДЕН РЕФОРМАТОРСКО ДВИЖЕНИЕ

ул. Св. св. Кирил и Методий №74 1202 гр. София
За кореспонденция: 1000 гр София Пощ. кутия 1202
e-mail: sdarm@abv.bg www.sdarm-bg.org

Излиза 4 пъти годишно

Редактор: Й. Кънев

В списанието се публикуват статии с библейско-религиозно, нравствено-поучително и здравно съдържание и религиозна информация.

ISBN 1312 - 1219

ЛЮБОВТА

Какво не знаем за нея

Любов, това е цял океан в една сълза, седем небеса в един поглед, ураган в една въздишка, светкавица в едно докосване, милион години в една минута.

Вярата е висша форма на любовта.

Който не вярва, той не може да обича. Вярвам в Бога, защото не мога да заключа сърцето си за любовта. Но

Що е любов?

Кой би могъл да отговори на подобен въпрос? Може би Балзак: „Това, което и най-големият ум не може да обхване, а най-малкото сърце може, се нарича любов.“ Понятието „любов“ е безкрайно високо, неизмеримо широко, неизследимо дълбоко. Мнозина виждат в „любовта“ възможност да задоволят чувствените си влечения. Но ще унижим ли любовта, като наречем разврата с нейното име? Истинската любов съдържа както разумно чувство, така и мъдра воля.

Любов, това е стремежът на човека да излезе вън от себе си и да се влее в живота на ближния. Затова не е чудно, че в много случаи тя влиза в конфликт с инстинкта за самосъхранение. Според Хегел, тя „е най-чудноватото противоречие, което разумът не може да разреши“. И Платон твърди, че любовта е нашият стремеж към непреходност.

Любовта е по-скъпа от всички земни съкровища. Тя е диамант, който не могат да купят дори и царе. Тя е целият свят, при все че я прегръщат с две ръце.

Любовта между хората е основен закон на живота. С хората можем да се отнасяме правилно и справедливо само когато ги обичаме. Позволим ли си обратното, нямам край несполуките, нямам предел страданията. Човекът има нужда от любов, но тя трябва да бъде потърсена и намерена. Как? Къде? Тази статия ни насочва по вярна следа.

Любов и омраза

Те са много близки до нас. Често следват бързо една след друга. Изместват се взаимно. Но взаимно се изключват. Веднъж любовта и омразата странствали по света. (Така казва една притча). Стигнали голяма река. Омразата спряла течението ѝ, за да мине отвъд. Любовта си направила мост. Скоро стигнали висока планина. Омразата съборила част от нея, за да премине. Любовта си прокопала тунел.

Любовта не завижда. Радва се на успеха на ближния. Готова е да проси извинение, щом сгреша. Човек е най-велик, когато моли за прошка и когато сам прощава. За омразата това е непознато. Омразата е сляпа и води робите си в пропастта на греха. Любовта има широко отворени очи. Вижда доброто навсякъде. Всяко сърце, оковано във вериги на жестокост и студенина, е сляпо. Окоето на любовта открива доброто у ближния и намира и в най-отхвърления човек замъждялото светило на Божествен живот. Погледът ѝ прониква през заключени врати и сърца и вижда нужди и болки и под усмихнати лица.

Любовта е живот

Любовта не може да се определи с думи, нито да се опише с образи. Тя е живот. Живот без любов е безумие. Любовта е желание да живееш. Веднага я познаваме и разбираме щом ни срещне. Даже малкото бебче, което още не може да ходи и да говори, радостно се смее и гугука, когато майка му го прегръща и гали. И то разбира любовта.

Любовта е неделима от битието ни. Благодарение на нея живот призовава живот, сърце отваря сърце. Тя е Божественият витамин, без който и най-голямото богатство е нищожно. Любовта създава, укрепва, влияе благотворно върху духа, разхубавява тялото, прави привлекателен глас. Омразата е ненормалност, извратеност. Руши щастието, съсипва здравето, загрозява лицето. За сърце, което мрази, всичко е трудно, с изключение на греха. За любещото сърце и най-трудното е лесно, с изключение на греха.

„Само на нея, на любовта, се държи животът“ - казва Тургенев. Толстой ни учи: „Хората мислят, че живеят благодарение на грижата, която полагат за себе си. Всъщност те живеят само благодарение на любовта. Ако не беше любовта, не би пораснало нито едно дете, не би останал жив нито един човек. Кой жив човек не знае онова блажено чувство, изпитано поне веднъж и най-често в много ранно детство, когато ти се иска да обичаш всички, и роднини, и баща, и майка, и лошите хора, и враговете, и кучето, и коня, и тревицата. Искат ти се едно: на всички

да бъде добре, всички да бъдат щастливи и още повече ти се иска ти сам да отдадеш себе си, целия си живот, за да бъде на всички добре и радостно. Това именно и това единствено е онази любов, в която се състои животът на човека.“

Любовта е истина

И даже нещо повече! Истината видяла, че ближният ѝ носи скъсана дреха. Дошла до него и му казала: „Приятелю, не виждаш ли, че дрехата ти е скъсана?“ И той се засрамил. Любовта видяла същото и мълчаливо и внимателно закрпила скъсаното. Често истината наранява. Любовта всякога лекува. Докосването ѝ е целебно. Затова тя единствена си позволява нечуваната дързост да ограничи свободата ни, или да я подчини, без обаче да ни унижи. Стеснява волята, без да я оскърби. Напротив, окриля я. „Чувствам, че истината е само в любовта“ - пише Мопасан. Истината, вярата и любовта са средства за разрешаване на всичките ни проблеми. Там, където няма любов, няма и истина. Само онзи, който обича, представлява нещо. Да бъдеш нищо и да не обичаш нищо, е едно и също.

Любовта е вяра

Те са неделими. Може ли да има любов без доверие? Любовта е вяра на дело. Попитали мъдрец: „Какво е мъдростта?“ Той отговорил: „Да познаваш хората.“ А в какво се състои добродетелта? Той казал: „В това да обичаш хората.“

Любовта е най-рационалното и най-лъчезарното състояние на душата. Тя разрешава всички противоречия на живота. Пропъжда не само страха от смъртта, но кара човека и да се жертва за другите.

Любовта разширява областта на разума, издига умствените способности, прочиства чувствата. Същността ѝ е основана върху доброволното отдаване на всичко, което има. Дарява, без да ми-

сли за отплата. Любовта е честна и търпелива. Не признава нито време, нито пространство, нито разлъка. Умножава радостите, премахва стълкновенията, не осъжда не се съобразява с видимо-то. Любовта е висшият смисъл на живота. Тя не търси равенство, а го създава. Да обичаш - значи да се радваш на щастието на другите, да намериш в чуждото щастие своето собствено. Любовта е творец на всичко добро, възвишено, силно, топло и светло.

Любовта е като течаща вода. Не се замърсява лесно. Само на известно разстояние от мястото на замърсяването тя е отново чиста.

Любовта е велика сила

Кросби пише: „Аз съзнавам в себе си онази велика сила, която след време ще преобрази света. Тя не отблъсква, не потиска, но чувствам как малко по малко неудържимо ме влече, нещо ме притегля така, както несъзнателно и аз притеглям другите. Аз ги увличам и те ме увличат към ново единение. И аз попитах тази сила в мене: Коя си ти? И тя ми отговори: „Аз съм любовта - господарката на небето. Искам да царувам и на земята. Аз съм най-могъщата от всички небесни сили. Дойдох да преобразя и земята.“ Където има любов, няма страдание, което би могло да сломи човека.

През един студен зимен ден на улицата останала каруца, а през нощта валил изобилен сняг с поледица. Колата била скована в дебел лед. На другия ден мъже с кирки започнали да разбиват леда, за да освободят каруцата. Но нямало изглед бързо да успеят. Тогава дошла жена с две кофи гореща вода и започнала да полива леда. За кратко време колата била свободна. Така действа и любовта! Ето нейната сила!

Сърцето вярва и търси стихийната мощ на любовта, защото без нея животът е безсмислен.

Любовта има смелост да се противопоставя и на такива мощни сила като инстинкта за самосъхранение и себелюбието. Не

е ли чудно, че слабата квачка храбро се нахвърля срещу силни животни и срещу хора, за да брани чадата си?

Любовта побеждава

Тя е единственото средство за победа над злото. Който отговаря на злото със зло, унижава себе си и умножава злото. Който отговаря на омразата с любов, издига както себе си, така и противника си на по-високо ниво. А там злото е безсилно. Това признава и Гюте: „Необузданото и непреодолимото често се надвива по-лесно с любов и кротост, отколкото с насилие.“ Една персийска поговорка гласи: „Отговаряй винаги на злобата с кротост. Кротката ръка може да води слона само за един косъм.“

И най-нежните растения си прокарват път и през най-твърда почва, и през пукнатините на каменарите. Така е и с обичта; какъв клин, какъв чук, какъв топ може да се сравни със силата на обичта? Нищо не може да ѝ противостои. Можеш да доведеш коня до водата, но не можеш да го накараш насила да пие“ - казва една английска поговорка.

Какви велики дела върши любовта с най-прости средства! Когато вратата скърца, не е нужно цял варел с масло. Достатъчно е само една капка, за да престане досадният шум. Една прекрасна песен ни отваря очите да разберем, че „светът умира за капка любов“. А тя е по-ценна от тон злато.

Психолози твърдят, че съвременното човечество страда от панически страх. Оттук стремехът да се подсигури. Има осигуровки против природни стихии, кражби, злополуки, болести, смърт. Търсим секретни брави и ключове. И все пак „най-сигурното нещо си остава несигурността“. Но апостол Йоан ни увещава: „Любовта пропъжда страха...“ Каква дивна победа за сърцето, което обича!

Любовта е мощно възпитателно средство. Възпитавайте с любов, в любов и за любов! Без любов можеш да принуждаваш, но

не и да убеждаваш. Можеш да бъдеш тиранин, но не и възпитател.

Любовта радва

Само тя доставя истинска радост на сърцето. „Любовта е небесна роса, която освежава душата“ - казва Петрарка. Защо се радваме на получено писмо? Или на подарени цветя? Защото ни говорят за любовта на този, който си спомня за нас. Когато човек напълно навлезе в царството на любовта, светът, въпреки недостатъците си, става красив и богат. Любовта пръска радост. Прави добро. А това може всеки. Ако не можем да помагаме с пари или обществено влияние, можем да проявяваме съчувствие и добра воля чрез топли, сърдечни думи. Благородната любов пръска радост, излъчва щастие и огрява с Божествена светлина тъмни и страдащи души.

За любов душата е ненаситна. Родени сме от любов. Създадени сме за любов. Живеем за любов. Така откриваме и себе си, и ближния, и Бога. Виктор Юго пише: „Човек е частица, която лети в пространството с две криле. Едното е мисълта, а другото - любовта. Няма човек, който да каже: Стига ми толкова любов! Сит съм от нея. Повече не ми трябва. Бог е създал света за любещи същества. Който не обича, е мъртъв.“ Любовта е невидим мост между човек и човек. Ако искаме да ни се отворят чуждите сърца, трябва да отворим своето. Душата е повече там, където обича, отколкото там, където живее.

Тя намалява страданията ни и ги услажда. Облекчава изпълнението на дълга и му дава величествено възнаграждение. Изпълва ни с мир и надежда.

Любовта е златният ключ за сърцето

Около нас е грохотът на цивилизования свят - лукс, разнообразие, чудеса, но и сред тях сърцето си остава самотно. И още копнее за разбиране, съчувствие, топлина, любов. Кой ще го отключи?

Горчиво се мамим, ако ми-

слим, че в живота имаме работа само с неща и предмети. Мнозина се отнасят към околния свят студено, безразлично. Всъщност те живеят в ледени палати. Но ние срещаме преди всичко хора. И у дома, и на улицата, в трамвая, автобуса, влака, по работни обекти, все хора, хора, хора. И как се отнасяме към тях? Знаем ли какво носят в душите си? Всеки е отделна личност. Нещо повече. Отделна вселена. Но ето, има един вълшебен ключ, който отваря всяко сърце - любовта.

Любовта между хората е основен закон на живота. С хората можем да се отнасяме правилно и справедливо, когато ги обичаме. Позволим ли си обратното, нямат край жестокостите, нямат предел и страданията.

Любовта превъзмогва и смъртта

По земята се среща една много голяма скръб, скръбта да нямаш любов в сърцето си. Всяка друга скръб е лека, изцерима. Тази е непоносима. Престанем ли да обичаме, преставаме и да живеем. Любовта е живот. Тя е основата на дома, пазителят на семейството. Без любов човешкият род отдавна би загинал. Любовта е разбиране. Не можете да разберете никое човешко същество, докато не му дадете поне частица от вашата обич. С ума си можете да анализирате, да класифицирате, но само с любовта си можете да разбирате. Който не обича, никога не узнава действителното, истинското. Любовта е правда. Омразата, отмъщението не правят човека добър. Само любовта е способна на това велико чудо. В нейните ръце отчаянието се превръща в надежда. Тя облагородява и изпълва с кротост и благост. Любовта е по-силна от смъртта. Едно от най-убедителните доказателства за това е, че обичаме своите починали близки. Смъртта е безсилна да прекъсне връзките на любовта.

Апостол Павел нарича любовта „връзката на съвършенството“. Ако сравним добродетелите

с бисери, то любовта е златната връв, която ги съединява и образува прекрасна огърлица. Тя е проява на Божествената същност, която е вечна.

Когато изгоним любовта...

Човечеството днес е много богато с идеи. Радва се на безброй щастливи хрумвания. Най-удивителни открития ни изненадват всеки ден. Но идеи без обич, която да ги оплодява, са като зимно слънце, което свети, наистина, но под лъчите му можем да умрем от студ.

Липсата на любов е катастрофа. Винаги и навсякъде несполуката в живота се състои в нашата негодност да обичаме. Женитба без любов е трагедия. Наука без любов е мъчение. Работа без любов е досада. Говорене без любов е безвкусица. Религия без любов е мрак. Живот без любов движение на мъртъвци. Дълг без любов е досада, тягост. Правда без любов е коравосърдечие. Възпитание без любов създава упорито поколение. Умът, лишен от любов, ни прави хитри и лукави. Любезност без любов е лицемерие. Брак без любов е ад. Вярa без любов е фанатизъм.

Гледам мъже се трупат по кръчмите, пълнят кафенетата, особено след работно време. Защо ли? Какво търсят там? Дали намират в домовете си достатъчно любов, която да ги застави просто да тичат към къщи? Ето, млади жени с рано повехнала красота. Защо ли? Дали са намерили в брака това, за което така силно са копнеели? Деца и при хубава храна и прилични дрехи не могат да растат добре. Дава ли им се достатъчно любов? Проклет е животът, проклета е земята, щом остане без любов!

Когато слънцето на любовта залезе и тя бъде прогонена, настъпва грозно нещастие, страшна полярна нощ. Без любов всички човешки отношения се смразяват, както ние бихме били изложени на студ и смърт, ако слънцето би престанало да грее. Тогава животът става безсмислен, защото

то ние го ценим само дотолкова, доколкото в него има любов.

„Какво остава от живота, ако не можем да обичаме?“ - пита Виктор Юго.

Бог е любов

Любовта е неделима от същността на Бога. Затова е неделима и от нашето естество. Езичеството не познава любовта, защото не познава Бога. Ненавист, отмъщение, груби интереси, ето двигателите на митологията. Даже богинята на любовта у финикийците проявява необуздана жестокост.

Но Исус събра цялата Библия в този горителен и пламтящ фокус, наречен любов. Бог е любов! Каква велика истина! Ние или приемаме този вечен факт и намираме себе си в обятията на Вечната любов, или отхвърляме чудното спасение, което Той ни предлага, и се предаваме на мрак, отчаяние и вечна гибел.

Госпожа Нобу Йо в японския град Кобе виждала в голяма горест, че млади жени и момичетата се хвърляли от една стръмна скала. И поставила на страшното място надписа: „Спри за момент! Бог е любов.“ Това спирало много отчаяни души и те не изпълвали гибелното си решение.

Не е възможно да се изрази Божията любов с думи. И самия Него не можем да опишем. Кой има толкова високи мисли и дълбок разум, за да може да каже що е любов? Ако кажа, че тя е роса, бих изразил само нейната свежест. Ако кажа, че е звезда, ще изразя само красотата ѝ. Ако я сравня с буря, ще изразя само нейната сила. Ако кажа, че е слънчев лъч, ще предам само нейната уютност. Божието слово казва, че тя е Божи пламък. Да, любовта е пламък, тих, светъл, чист. Той изпълва сърцата и ги очиства, осветлява, сгрява. Тогава преминава и в други сърца, които стопля и запалва. И колкото повече прави това сърцето, толкова по-лъчезарно става. Любовта е дърво на живот. Расте в скрита тишина. Дава сладки плодове на гладните човечи. Стреми се нагоре към Дарителя на всяко благословение. Бурите на

страданията забиват корените му още по-дълбоко в скритите източници на живота.

Бог е любов. Каква велика сила! Притегля и излъчва, дава и получава. Прониква навсякъде. За нея няма нито много малко, нито много велико. Грижи се и за кита, и за амебата. Трябва да обича, иначе не би бил Бог. Ръката ѝ е винаги простряна, за да прощава, да защитава, да благославя, да върши добро. Богата е и щедра. В света всичко тече, преминава. Хора идват и си отиват. Народи изплават и потъват. Култури изгряват и залязват. Градове се изграждат и превръщат в пепелища. Земята старее. Звезди пламват и угасват. Но любовта остава и е вечно млада, свежа, непроменена. Любовта е древна като Бога. Мощна е като Него, защото Той е всемогъщ. И затова всяка любов иска да бъде вечна.

Вярата в Бога прави истинска и любовта към ближния

На всеки мислещ човек е познато онова убийствено усещане на самотност, което често изпитваме в живота. Човек е затворен в своята неизбежна самота като затворник в килията си. Той непрестанно се старее да влезе в контакт със съседа си по килия. Чува неговите сигнали, но му е трудно да разбере какво иска да му каже. Още по-малко знае какво е в сърцето му. Но тук ни се притичва на помощ вярата. Тя издига погледите ни нагоре. И виждаме, че килиите ни са отворени отгоре. Над нас живее Този, Който ни е създал. Под Неговата грижа ние растем, трудим се, борим се, страдаме, завършваме живота си. И до сърцата ни достигат лъчите на Неговата любов, която съединява не само Творец и творение, но и сърцата на отделните Му създания, въпреки греха, който се стреми да разкъса връзките ни с Бога и с ближния. И колкото по-мощна става връзката на любов, толкова по-тънки стават преградните стени между отделните хора, докато един ден

те съвсем ще изчезнат, при нашето съвършенство.

Ако нямаше Бог, щяхме да преживеем ужаса на нашето уединение в най-отчайваща форма. Щяхме да чувстваме, че по най-смешен и жалък начин сме захвърлени в килиите на самотата си до горчивия земен край. Какъв неизмерим ужас има в това - да се трудиш съвсем сам, да се бориш сам, да страдаш сам, да умреш неразбран, незабелязан от никого. Мисля, че над мене няма нищо и за съществуването си не намирам друга причина освен самия себе си; тогава всички близни ми стават чужди, враждебни. Те въобще не ме интересуват. Те живеят вън от моя нищожен свят, който е само мой и никому другиму. В такъв случай аз спокойно мога да задам безочливия Каинов въпрос: „Аз пазач ли съм на брата си?“ Тогава мога да бъда зъл към ближните си, да ги мразя, да им завиждам, да им пакостя и със студен поглед да наблюдавам как се превиват под своите страдания и да се радвам, че не съм като тях. Именно в това се състои освободителното дело на вярата и любовта, които ни правят способни да дадем на ближните си цялото си сърце. Когато се отрича от злото и признава доброто, човек се явява изявление на Божеството. Неговата радост в любовта, страданието му, щом се гневи, негодуванието му, като гледа несправедливост, славата му в пожертването са вечни, неоспорими доказателства на неговото единство с върховния Властелин.

Обаче и най-добрите заложиби у човека умират, щом не обича брата си, а той не го обича, когато не уважава Бога. Единственото истинско богослужение за хората е любовта. Където я няма, има смърт и пресъпления. Бог е любов. Мисли най-доброто за нас. Грижи се и влага същата любов в сърцата на тези, които Му се предават. Ето основата на трайната взаимна привързаност и на истинското приятелство. Приемаме ближния като пълноценен човек, а не само като вещь или номер. Ценим го и го уважаваме. Който уважава себе си, не може да презира ближния. Всъщност ние

сме готови да правим добро на този, който ни мрази и ни е наранил. Приятелят е скъп - неприятелят - полезен. Приятелят ни показва какво можем, а неприятелят - какво трябва да можем. Просто не можем да си представим какво възшебно действие има любезната дума. Колкото по-изобилна е любовта, толкова по-пълно е познанието. Колкото по-пламенна е тя, толкова по-усърдна е молитвата. Колкото по-съвършена е любовта, толкова по-чист е животът. Слънцето изтегля от горчиво-соления океан сладка вода. А любовта извежда дори от злобното сърце добри и полезни пориви.

Несподелената любов

Всеки от нас се е влюбвал в някого силно и всеотдайно, с пламъка на силна и безрезервна любов. Но в следствие е разбирал, че няма място за него в сърцето на възлюбения. Душевные мъки и терзания са завладявали сърцето. Чувството, че не може вече да се живее повече с неподелената любов ни унижава, кара ни да страдаме неизразимо. Но Бог страда много по-силно от нас от неподелената Негова любов, която има слабото и страдащо човечество. Чуйте Го как се обръща към всекиго от нас: **„Възлюбих те с вечна любов!“** (Еремия 31:3) Той желае и копнее да се запознаеш с Неговата прекрасна любов, скъпи читателю, да сподели с теб, че те обича, но неподелената любов от твоя страна прави това невъзможно. Той е достоен за любов. Обичал те е, когато си бил дете, обича те сега, ще те обича и завинаги, дори да отхвърлиш Неговата любов. Бог е любов и Той не може да постъпи по друг начин, защото Неговата любов е уникална и неповторима, безрезервна и всеотдайна. За всеки един от нас от любов Той даде Сина Си Исус Христос да умре на кръста на Голгота, за да имаме вечен живот и да го имаме преизобилно. „Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине нито един, който вярва в Него, но да има вечен живот.“ (Йоан 3:16)

Ще откликнеш ли на Неговата любов или тя ще остане завинаги несподелена? Несподелената любов боли, нали?

Божие вечно царство, основано на принципа на любовта

Скъпи читателю, на прага сме на едно прекрасно събитие в човешката история - Второто пришествие на Исус Христос. Божие послание към човечеството е: да се приготвим за това. В Библията Бог е обещал, че с това събитие ще се постави едно ново начало на един нов свят на мир и любов.

Цялата вселена се е крепяла, крепи се и ще се крепи на закона на любовта. В цялата вселена само на нашата земя има смърт и омраза. Но Христос ще дойде да сложи край на това състояние. Ще сложи край на греха, който е беззаконие, нарушение на Божествения закон, и причина за всички страдания на тази земя. В обновената земя няма да има повече страдания и смърт, зло и омраза. Любовта ще бъде основен закон във взаимоотношенията между хората. В Библията са изложени условията, за да бъдем там. Там да бъдеш вечен жител си поканен и ти, читателю.

Ако говоря с човешки и ангелски езици, а любов нямам, аз съм станал мед що звънти, или кимвал що дрънкл.

И ако имам пророческа дара, и зная всички тайни и всяко знание, и ако имам пълна вяра, тъй щото и планини да премествам, а любов нямам, нищо не съм. И ако раздам всичкия си имот за прехраним на сиромасите, и ако предам тялото си на изгаряне, а любов нямам, никъде не ме ползува.

Любовта дълго търпи и е милостива: любовта не завижда: любовта не се превъзвися, не се гордее, не безобразничи, не търси своето, не се раздръзнява, не държи сметка за зло, не се радва на несправедливост, а се радва заедно с истината, всичко премълчува, на всичко хвърля вяра, на всичко се надява, всичко търпи.

Любовта никога не отпада: другите дари, обаче, пророчества ли са, ще се прекратят; езици ли са, ще престанат; знания ли е, ще се прекратят.

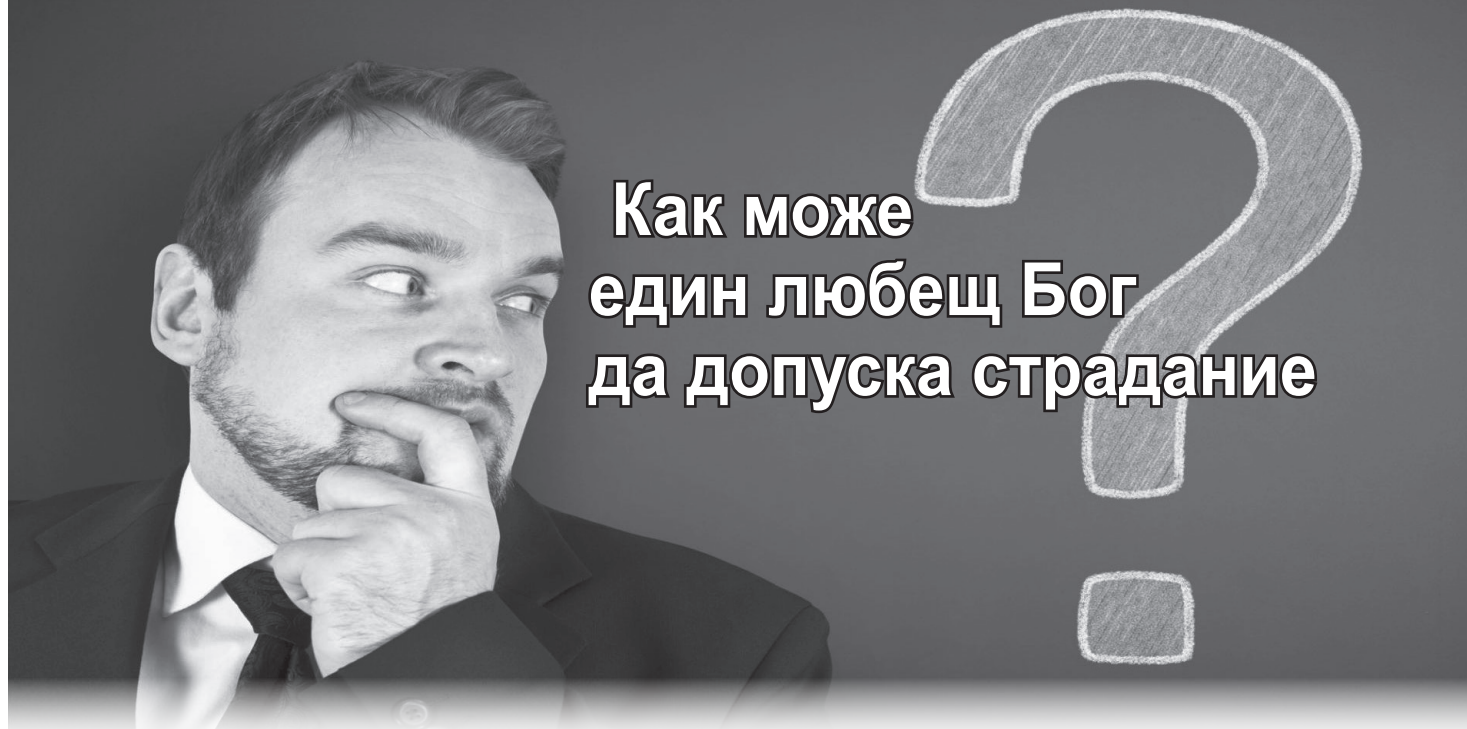
Знащото отчасти знаем и отчасти пророчествуваме: но когато дойде съвършеното, това, което е частично, ще се прекрати.

Когато бях дете, както дете говорех, както дете чувствах, както дете разсъждавах: откъде станал мъж, напуснал съм детинското.

Знащото сега виждаме нещата неясно, както в огледало, а тогава ще ги видим лице с лице: сега познавам отчасти, а тогава ще позная напълно, както и съм бил напълно познат.

И тъй, оставят тези три неща: вяра, надежда и любов; но най-голямата от тях е любовта.

1 Коринтяни 13

Как може един любещ Бог да допуска страдание

Въпросът за страданието е един от най-елементарните и изобщо най-често поставяните. Няма прост отговор. Все пак важно е да си изясним темата и да намерим пътя, Бог да ни употреби в нашата болка.

Не само хората имат огромен проблем със страданието – сам Бог страда с нас.

В САЩ една избрана група подра-снали били запитани при едно научно изследване: „Ако можете да зададете на Бога един въпрос, какъв ще бъде той?“ Повечето отговорили: „Защо има болка и страдание по света?“ Този въпрос отекува всеки ден, когато включим телевизора, отворим вестника или се огледаме в света около нас.

Но не само ние хората имаме огромен проблем със страданието – сам Бог страда с нас. Според първоначалното намерение Той създаде света добър и хубав, свободен от страдание и неправда. Първите хора живеяха в лична, доверена връзка със своя Създател. Бог ги създаде като Свои деца, да, дори като Свои партньори, и ги снабди със свободата да могат да избират между добро и зло.

Но понеже човекът постоянно се отделя от Бога, в нашия свят владят страдания, болест и беди. Това своенравно бунтуване, с което човекът ежедневно отново се противи на Бога, го прави да стане роб на егоизма. Светът, пълен със страдания и сълзи, болести и смърт, катастрофи от глад и войни, не е светът, когото Бог искаше.

На подсъдимата скамейка

Защо обаче Бог не ограничи размера на злото? Библията казва, че Той още забавя съдбата Си, но ще дойде ден, когато ще уреди сметките. Той ще иска сметка за всичкото зло, което хората са вършили.

Ние нямаме право да обвиняваме Бога, защото чрез това сядаме на съдийския стол, а Бога поставяме на стола на обвиняемия. Одързостяваме се да осъждаме Неговото действие. Но Бог е всемогъщ, суверенен и безспорен. На едно място от книгата на пророк Исая Той изяснява това: *„Моите мисли не са като вашите мисли, нито Моите пътища са като вашите пътища. Защото колкото небето е по-високо от земята, толкова и Моите пътища са по-високи от вашите пътища и Моите мисли от вашите мисли“* (Исая 55:8, 9). И понеже Бог е всемогъщ, сам решава относно нашия живот. Понякога Бог позволява това, което мрази, за да постигне това, което обича. Един впечатлителен пример за това дава историята на Йосиф, записана в първата книга на Библията – Битие.

Йосиф беше любимият син на патриарха Яков. Поради това неговите братя ревнуваха срещу него. Един ден им се удаде да продадат малкия брат като роб в Египет. Но на баща си казаха, че е умрял. В Египет Йосиф скоро направи кариера. Бог беше с

него и благославяше всичко, каквото Йосиф вършеше. Когато жената на неговия господар се опита да го подведе към прелюбодеяние, Йосиф отклони, за да не съгреши против Бога. Поради това тя се погрижи той да влезе в затвора, макар че беше невинен. Но и там Бог не го остави сам. Той му подари дара на тълкуване на сънища, който помогна на фараона при неговото решение. Накрая фараонът дори го обяви за свой заместник. Когато настана голям глад, Йосиф и братята му дойдоха в двореца на фараона да потърсят зърно. Йосиф им се откри и им помогна, изпълнен с прощение и доброта. По-късно той каза: *„Вие наистина намислихте зло против мене, но Бог го намисли за добро, за да действа така, че да спаси живота на много люде, както и стана“* (Битие 50:20).

Така всяко страдание крие най-малкото един шанс за добро. Августин казва във връзка с това: „Божие то всемогъщество и доброта са достатъчно големи, за да могат да направят даже от злото добро.“ Вярвате ли това?

Животът на Йосиф ни показва много изразително, че Бог допуска трагедиите, които мрази, за да постигне с това Своите добри цели, макар и да не можем да разберем Неговите подбуди.

Въпреки всичко, можем да бъдем сигурни, че Той точно контролира злото – в света, а така също и в нашия живот.

Един холандски писател сравнява живота с голям килим. Върху този килим постоянно се работи.

Ние виждаме само долната страна с възли и конци, които стърчат навън. Също и цветовете изглеждат не си пасват. Но Бог вижда същевременно и горната страна. Ако един ден бъдем при Него във вечността, ще се учудим по каква прекрасна мостра е бил тъкан килимът.

Това сравнение може да ни помогне да се доверим на това, че Бог ни мисли добро и че любовта Му към нас не се променя – макар да допуска неща, които не разбираме.

Смисъл в страданието?

Едва когато страданието се постави в отношение с Бога, може да се види смисъл. Често има дълбоко значение в това да води хора към обръщане. Библията докладва, че народът на Израел само по причина на страдание и катастрофи отново се е обръщал към Бога.

Известният писател К. Луис пише: „Бог шепне в нашите радости, говори на съвестта ни; но в нашите болки Той вика силно. Те са Неговия мегафон, за да събуди един глух свят.“ Луис обяснява, че няма добър, невинен човек, но че всички сме бунтовници срещу Бога, които трябва да положат оръжието си. Доброто, което изпитваме при щастие и здраве, не е разбиращо се от само себе си. Трябва да го считаме за скъпоценен подарък и да благодарим от сърце на Бога.

Наказание от Бога ли е страданието? – питат мнозина. Отговорът е: не. Когато учениците попитаха Исус относно един сляпороден по чия вина е болестта му, Той отговори ясно: „Нито поради негова вина, нито поради вина на родителите му, но да се открие Божията сила“ (Иоан 9:1-3). Каква утеха за хора с хронически болести и осакатявания и за техните семейства!

Защо трябва и християните да страдат? Отговорът е прост. Ние още не сме в небето. Докато съществува земята и човекът отново се отделя от Бога, ще има страдание и болка. Нямаме право върху телесното, ментално и емоционално здраве. Толкова, колкото правото да се отделим гневно от Бога, когато ограничава нашето здраве. Той не ни е обещал, че ще бъдем богати и здрави, че няма да бъдем оставяни, че нищо няма да се случва на децата ни. Но Той е обещал,

че нищо не ще ни грабне от ръката Му и не може да ни отдели от Неговата любов (Римл. 8:31-39).

Важно е винаги отново да си поставяме въпроса: „Господи, какво имаш предвид с това? Какво трябва да науча чрез това?“ Когато питам така, поглеждам напред, далеч от моята потискаща ситуация и се опитвам да я видя както Бог я вижда.

Отговор на страданието?

Божият отговор е една личност – Неговият възлюбен Син Исус Христос. Един автор описва впечатлително това в книгата си „Трябва да умреш преди да живееш, за да живееш преди да умреш“: „Исус дойде при нас на земята и стана един от нас – незаконороден, роден в бедна обстановка, работещ тежък труд като дърводелец, без установено жилище, странстващ проповедник. Не се страхуваше да общува с митари, блудници и прокажени. Въпреки това беше предаден от най-близките Си приятели и от един страхлив, несправедлив римски съдия осъден невинен на мъчителна смърт на кръст.“

Болка и страдание са често решаващото преживяване, което ни кара да се обърнем към Бога. Понеже е страдал, Той знае също какво преживяваме ние. Той ни кани да хвърлим целия си товар върху Неговия кръст: „Елате при Мене всички, които сте отрудени и обременени – ни приканва Той – и аз ще ви успокоя.“

Дори когато съвсем не можете да разберете страданието си, дръжте се здраво за това, че Бог безкрайно ви обича и никога не ви оставя. Неговата любов е за нас прибежище за всички наши телесни и душевни болки. Оставете се Той да ви отвори очите за Неговите чудеса и Неговата сила във вашия живот!

Практически стъпки

Но все пак какво да правим, когато болест и беда определят живота ни? Излейте цялото си отчаяно сърце пред Бога. Може да се оплаквате, да викате към Него – Той ще издържи гнева ви. И отново ще ви изведе. Времето не лекува раните ни. Има събития в нашия живот,

за които не намираме отговор. Но можем да намерим Този, Който е специалистът за нашето ранено и разбито сърце – Бог. При Него има истинска трайна помощ и лечение.

Френският математик и философ Блез Паскал казва: „Не можем да си помислим какво може да направи Бог от счупените парчета на нашия живот, ако изцяло Му го предадем.“

Следващата стъпка, за да получим в страдание здрава почва под краката, е да престанем да търсим някого виновен. Не правете съчовек или Бог отговорен за вашето нещастие. Откажете се от вашите въображаеми права върху здраве, сигурност и притежание и приемоте от Божията ръка ситуацията, в която сте. Друга помощ за излизане от бедата е да отправите молитва. Знаете ли Божия телефон при беда? В Псалм 50:15 Той ни прави едно невероятно предложение: „Призови Ме в ден на напаст и аз ще те избавя, и ти ще Ме прославиш“ – се казва там. Да телефонираме на Бога! По всяко време можем да разговаряме с Него, без да е необходимо предварително да зависим от чакане на безкрайни платени опашки. Просто пробвайте и преди с всички други говорете с Бога за вашата нужда. Той ще ви чуе, защото ви обича. Вие сте на сърцето Му и Той копнее за лично отношение с вас. Чака, пълен с любов и копнеж, да се обърнете към Него във вашето страдание. При това знае точно, че никога не можете да заслужите Неговата благосклонност чрез заслуги. Тя е просто подарък!

Не би ли било много освобождаващо да откриете, че вярата не е постижение, но доверие, интимност?

Моето желание за вас: *Неизследимият Бог да изпълни живота ви със Своята сила, за да можете да чувствате нужда, без да станете сурови, без да се сломите, да можете да приемете пораженията без да се отказвате от борбата, да можете да живеете без да жертвате надеждата. Господ да ви благослови и да ви опази! Господ да възсия с лицето Си над вас и да ви покаже милост! Господ да издигне лицето Си над вас и да ви даде мир!* □

Бог държи на думата си

Бог има 7959 обещания в Библията. Какво цели Той с това? Какво значение имат те и днес за християните?

Понастоящем се намирам на един удобен, с приятна обстановка кораб, който е пуснал котва. Понякога, когато минат покрай него големи товарни кораби или самолетноносачи, разлюляват го силно, така че това дори може да уплаши някого. Тогава ме успокоява това, че корабът е сигурно закотвен. Също и за моя живот се нуждае от една „верига с котва“, която да ме държи сигурно, когато предизвикателства почти ме извеждат от равновесие. Божиите обещания - Бог ги нарича предвещания - ми дават тогава устойчивост.

„Книгата на книгите“ – Библията съдържа стотици библейски места с Божии обещания, които Той гарантира със Своя характер. Има някои обещания, които имат връзка с Божия спасителен план за човечите, например, че Той ще изпрати Своя Син за спасение на човечите. Други обещания важат специално за Божия избран народ Израел - например, че след известно време отново ще се върнат в родината си. Чудо след чудо бяха необходими, за да ги освободи от изгнанието и да ги върне обратно в страната на Авраам, Исаак и Яков. Бог обеща това и Той държи на думата Си.

Лични обещания

Бог говори също и на отделни хора. В Библията срещаме много личности, на които Той даде съвсем лични обещания. Той видя кое им създаваше беда и проблеми и им обеща да се намеси. Или видя техния потенциал да извършат заедно

с Него нещо велико. Така направи на Авраам познато, че жена му Сара ще роди син на старини. На Давид обеща, че ще стане цар.

Такива обещания и историята на тяхното изпълнение могат да укрепят вярата ми: Бог, Който видя една бездетна жена и се намеси, може и на мен да помогне в трудността ми. Щом като можа да задоволи копнежа на един стар човек, който очакваше Спасителя на света, то Той може да задоволи и моя копнеж.

И днес много християни преживяват как един библейски пасаж става съвсем лично Божие обещание за тях, на което могат да упоават. Обясняват ми това така, че Божият Дух при четенето на Библията се свързва с нашия дух и обяснява: „Това обещание е валидно за теб по особен начин.“ Или Бог влага в сърцето ни лично формулирано обещание, за което можем да се държим здраво.

Валидно е: не всяка библейска история може да се приложи едно към едно за нас. Вие не сте Сара, Давид или Симеон. Вие сте вие. Аз съм аз. Вашата история с Бога ще бъде друга. Но Неговият характер ще се покаже също така във вашия живот както в живота на библейските личности.

Много от библейските обещания са преди всичко едно описание на това кой и какъв е Бог. „Аз съм Добрият Пастир“ (Йоан 10:11). „Аз съм милостив“ (Еремия 3:12). „Аз съм всемогъщият Бог“ (Битие 35:11). За тези обещания аз мога да се държа здраво: такъв е Бог, на Когото се доверявам. На Него мога

да упоавам. Той е верен. Аз самата постоянно се улавям за Божиите обещания в молитва, спомням си - особено в тежки ситуации - характера на моя Бог.

Между безсилие и упование

Някои хора си вземат от многобройните библейски обещания тяхно любимо обещание. Те избират например обещанието, че Бог е наш щит и закрила (Псалм 91:4) и си съставят от това една философия на неуязвимост. „Щом като Бог е мой щит и закрила, нищо не може да ми се случи.“ Такова едно мислене е не само наивно, но може силно да разклати и собствената ни вяра, ако обещанието не се изпълни по очаквания начин.

Библията съдържа както обещания, че Бог ще запазва от опасности, така и обещания, че след тежки удари отново ще възстановява и утешава. По мое мнение това означава: когато Бог обещава, че след трудности ще ми помогне отново да се изправя на крака, това означава също, че понякога ще имам и проблеми. Следователно Той няма да ме запазва от всяко бедствено положение. Веднъж реших да не отида на малка екскурзия с две приятелки - защото вътрешно бях много неспокойна. По пътя една кола се врязала в тяхната. Двете останаха невредими. Ако бях отишла с тях, щях да бъда смазана на задната се-

далка. Бог ме запази. Моя позната стана жертва на бомбен удар. Преживя, но още страда, както преди, от последствията на атентата - и преживява същевременно стъпка по стъпка Божието лекуване.

Божиите обещания се движат в тази площ на конфликт между Неговото всемогъщество и условията на един свят, който се е отделил от Бога. Бог може да направи всичко, каквото иска. Същевременно обаче дава на човека свободна воля, на което той не обръща внимание - с всички последствия.

При противни обстоятелства да не се сломяваме

И Йоан Кръстител преживя напрежение между Божията мощ и опитността на страданието много ясно: Той беше живял радикално

и глухи прочуват; мъртви биват възкресявани и на сиромасите се проповядва благовестието“ (Матей 11:5), и добави: „Блажен, който не се съблазни в Мен!“ С мои думи: Колко щастливи са хората, които не се объркват или сломяват вътрешно сред противоречието между Божественото действие от една страна и видимата ненамеса на Бога. Щастлив е който, въпреки видимите противоречия може твърдо да уповава на Божиите обещания.

Да вземаме под внимание контекста

Когато чета едно специфично Божие обещание и съм лично привлечена, важно е да взема под внимание контекста. Не всяко обещание, което е в Библията, важи в същата степен за всички хора. Никой например няма като Давид задачата да стане цар.

Много от Божиите обещания са свързани с условия. Така Той обеща на Своя народ Израел снабдяване на нуждите им и благословение, ако спазват Неговите заповеди - какъвто, за съжаление, не винаги беше случаят. Затова народът преживяваше и времена на суша, бедност и притеснение от врагове. Често обещанията са свързани с изискването за молитва: „Не получавате, защото не просите“ (Яков 4:2).

Следователно заслужава си при четенето на едно обещание да изследваме връзката:

- За кого се отнасяше обещанието първоначално?
- Какво особено поръчение имаше този човек или тази група от хора?
- Коя предпоставка трябваше човек да изпълни, за да може обещанието да бъде ефикасно?

Времевият фактор

Някои хора са разочаровани, когато дадено Божие обещание не се изпълни. В повечето случаи те не са имали в предвид, че по правило то се нуждае от своето време. Много хора преживяват, че сравнено с дадено обещание понякога всичко върви в едно напълно различно направление. Рисковете и страничните въздействия често с течение на времето стават видими. Тези от човешка гледна точка често нежелани забавяния на Божиите обещания са най-вече необходими, за да ни подготвят за това, което Бог би желал да ни подари. Той иска да оформи характера ни, за да можем и вътрешно да носим благословенията, които иска да ни даде - без да станем високомерни.

Това може да се види в многобройни библейски истории. Например между обещанието, че Давид ще стане цар на Израел, и неговото изпълнение стояха много трудни години. Едно време, през което Бог допусна Давид чрез трудности да узрее в мъжа, когото искаше да употреби като цар. Подобно преживя и Йосиф, който получи от Бог в сънища обещание за една ръководна позиция. Но най-напред го продадоха братята му като роб и трябваше известно време невинен да прекара в затвора.

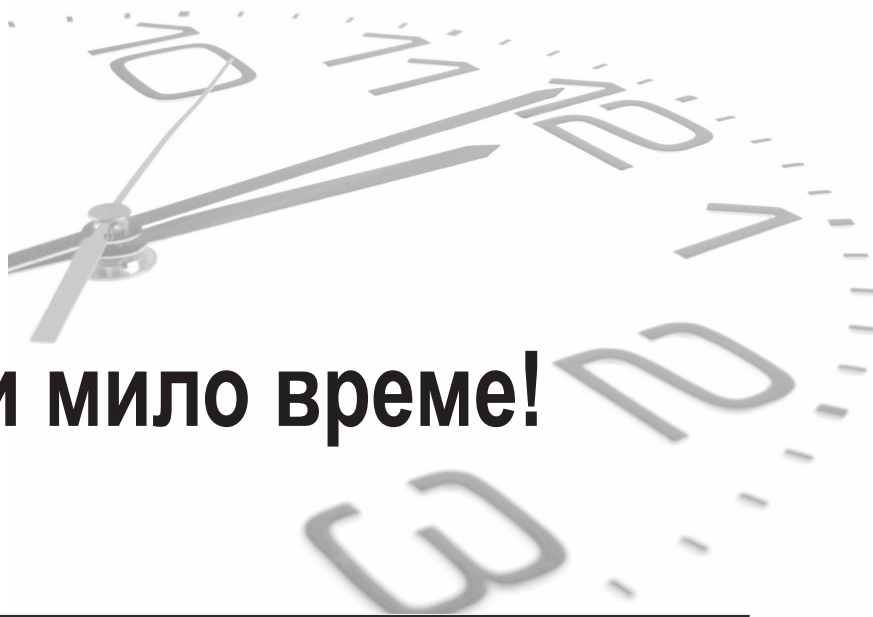
Бог държи на думата Си

При всички тайни около Божиите обещания е валидно: Той държи на думата Си. Той не се променя. Описанията кой и какъв е Той са достоверни и отразяват Неговия характер. За мен Божиите обещания са като топки, които Той ми подава и които аз в молитва му връщам обратно: „Казваш, че искаш да направиш това - моля!“

Да се живее с обещанията е едно приключенско пътуване понякога през бурно море - но винаги със знанието, че това, на което уповавам е закотвено в самия Бог. □

за Бога. И тогава пострада от една зловна жена, която беше засегнал до дъното на сърцето, и беше хвърлен в затвора. Той се питаше дали работата му за Бога е била напразно и дали Исус действително е Месия. Исус накара да му обърнат внимание, че чрез Него стават чудни неща: „Слепи проглеждат, куци пробождат, прокажени се очистват

Ах, ти мило време!

То тича или почти спира. Понякога го убиваме и не знаем какво да правим с него. Но най-вече имаме твърде малко от него: времето. То е едно скъпоценно благо и въпреки това ние често се обхождаме невнимателно с него.

Бившият президент на Моцартеума, проф. Гюнтер Бауер, проучил в Залцбургския институт за изследване на свиренето един парадокс в живота на Волфганг Амадеус Моцарт: Бауер установил, че един преписвач на ноти би се нуждаел от 99 години, за да препише всички написани от Моцарт партитури. Самият Моцарт е композирал обаче едва 30 години. Как може да бъде? Колкото по-интензивно Бауер изследвал този въпрос, толкова по-неразрешим ставал той. Бауер изследвал колко часа е свирил Моцарт - не е свирил само, играл е карти и Таро. Затова Бауер изследвал 1779 г., последната Залцбургска година на Моцарт. Сестра му Ханерл е водила дневник и там се установява, че всеки следобед в къщата на Моцарт най-малко три часа се е свирило, точно както в къщите на другите граждани на Залцбург. Свиренето било част от всекидневния живот. До 16 ч. играенето на карти било строго забранено. В 16 ч. започвало играенето на карти до 19 ч., включително са ходили да се разхождат в сливовата градина, а след това на теа-

тър. Кога е композирал Моцарт? Ставал е много рано, композирал е няколко часа, но със стоп-часовник тайната на Моцарт не може да се разбули.

Като куче зад кокал

Колкото по-остарявам, колкото повече полета със задачи трябва да оформям, толкова по-ценен ми става ресурсът време. Дефицитът време изглежда явно се съпътства от ускоряване и едновременно на безбройни житейски процеси. Вероятно и вие правите същите опитности. Колко чудесно е да имаме време! Никакъв срок в тила, никакво съвещание, което пак чака някого. Колко ценно е да подариш на някого време! Да предприемете нещо заедно, да се изслушвате, да се наслаждавате на добро ядене. Писателят Джовани Гуареши отбелязва: „Време имат само онези, които не са го употребили. И затова трябва занапред да го употребяват както всички други.“

И колко неприятно и стресиращо е пак, когато времето ни избягва. Когато постоянно живе-

ем с чувството, че нямаме време. Крайно незадоволително е винаги да тичаш под натиска на времето след неща и задачи, като кучето след кокала!

От една страна, едва имаме време. От друга страна, вземаме си все по-често по-дълги прекъсвания. Това, което преди десетилетия беше немислимо, днес е нещо разбиращо се от само себе си: дълги уикенди, редовни паузи през време на работа, за да компенсирате натиска на времето. Най-после да зърнем време и за самите нас и тъкмо поради това изискваме всички други да побързат - от касиерката в супермаркета до чиновниците във финансовата служба. Явно се намираме в една дилема.

Времето се включва в сметката

Изследователят на времето проф. д-р Карлхайнц Гайслер отбелязва: „По-рано дъждовните времена и сушавите времена определяха темпото на живота. Беше естествено динамиката на природата и годишните времена

да определят живота, а с това и темпото на работа. Единството на работа и живот не знаеше и не се нуждаеше тогава от никаква абстрактна мярка. Времето беше събитие. Времето не беше притежание на човека, то принадлежеше на Бога. Омир пресмяташе според утринните зари, Цезар по нощните стражи, християнските монаси по времената за молитва, които ориентираха по движението на слънцето. Времето беше преди всичко връзката на преживявания и опитности. В ежедневието те не се измерваха и оттам изобщо не се споменаваха.

В модерното време човек започна да пресмята времето с пари. Изнамирането на механичния часовник го направи възможно. Човекът - вече не Бог - започна да го мери оттогава. Всеки ден получи дата, всеки човек - един рожден ден. Часовниците на кулите служиха за ориентиране при работа и при търговия. След показващите часове часовници, дойдоха показващите минути, по-късно бяха изнамерени показващи секундите. Точността стана максима на поведението и изисквана от всички страни добродетел. Тактуване, ускорение, контрол на времето, намаляване на ритъма са четирите най-важни стратегии на модерния начин на живот. Магистралите са

само една историческа последователност. Линеарната безогледност и агресивната ускореност са съответните последици. Един известен пример за неволните последици от процесите на ускорението е автомобилното задръстване. Всички искат бързо да се придвижат и въпреки това трябва да стоят и да губят време. От друга страна, много неща станаха напълно постоянни. Телевизията премахна приключването на предаването и сърфирането в интернет се извършва и при задръстване.

Ако помислим върху това къде искаме да инвестираме с удоволствие време, ще забележим колко възможности имаме. Все пак времето е ограничено. Всеки от нас трябва да взема решения как иска да прекара времето си. Да имаме време и да го използваме не е едно и също. Как мога напълно да използвам подареното ми време? Апостол Павел пише в своето послание до ефесяните: „Внимавайте добре как се обхождате, не като глупави, но като мъдри, като изкупвате благовремието, защото дните са лоши.“ Затова не бивайте несмислени, но проумявайте що е Господната воля“ (Ефес. 5:15). С тези три стиха Павел представя трите аспекта:

1. За да се живее разумно, се изисква старание

Сигурно ние живеем в съвсем други времена от тези на Павел и хората, на които той пише. Ние живеем между Burnout и Boreout, между изтощението и скуката. Едни имат твърде много работа и твърде малко време. Други имат твърде много време и твърде малко работа. Те са непрекъснато сучаещи. Междувременно се говори за Boreout-синдром, така наречената болест на скуката. Дори деца и юноши са вече споходени от нея. Мотивация, активен ангажи-мент, чувството да станеш нужен и радостта от някакъв успех в техния житейски свят едва има още оформяща сила.

Двата начина на живот Burnout и Boreout - изтощение и скука разболяват и са просто неразумни. Все пак ние поставяме стрелките в какво направление да върви животът. „Внимавайте добре“ - започва Павел и има в предвид всеки индивидуално. Той мисли: Гледай точно напред! Анализирай какво в твоя живот липсва, защото ти носиш пълната отговорност. Апостолът подсилва апела си с думите: „Внимавайте добре“. В гръцкия текст тук стои думата *ακριβως* - *бъди педантично точен, щателен*. Казано е внимавайте. Точно това да внимаваме как можем да живеем разумно - това ни различава от един нера разумен начин на живеене.

2. Времето трябва да се изкупва

Втората мисъл на апостол Павел „направете по възможност най-доброто от вашето време“ (нем. прев.) означава, че времето е едно ценно благо. Един друг превод гласи: „Изкупвайте времето“. То е един неоценимо голям дар. Не трябва да го пратосваме на вятъра, нито да го оставяме неизползвано. Но внимание! „Да го изкупваме“ ще рече не непременно да го натъпкваме и активност без край. Има се предвид едно действително използване на всичко, което лежи в настоящето време. Също и към колосяните Павел пише: „Обхождайте се мъдро към външните,

като изкупвате благовремието“ (Колос. 4:5). Тъй като християните образуват нещо като контрастиращо общество, Павел казва да се обхождаме мъдро и да употребяваме времето по възможност най-добре.

Ако искаме да „изкупваме“ стоящото ни на разположение време, нуждаем се от ясни приоритети. Те ни запазват от тиранията на наложителното. Има неща, които могат да чакат. Има хора, които трябва да се научат да чакат, дори когато мислят, че в следващия момент трябва да имам време за тях. Ясни ли са моите приоритети? За тази вечер, за това съвещание, за тази седмица, за това отношение. Ясните приоритети помагат да вземаме мъдри решения. Наред с ясните приоритети има нужда от незапълнени отрязъци от времето за зареждане. Само в празнината може да излезе нещо. Който планира всичко, скоро „ще му дойде до гуша“.

И като трети начин да изкупваме времето: живеете според един здрав основен ритъм. Има ли го, времето се използва ефективно и се изкупва. Употребата на нашето време и това, което имаме да вършим, не трябва да го оставяме на случайността или на всекидневния нестихващ вихър. Ако вече не го оформяме и структурираме съзнателно, тогава „преживявам някак“ става доминираща стратегия на действие.

Кайрос и хронос

Има неща, които можем и трябва да извършим съвсем интензивно и има дейности, които трябва съзнателно да вършим бавно с един голям времеви фактор. И двете може да означават изкупване на времето: както уско-

рението, така и забавянето. Павел употребява тук думата *кайрос*. В гръцкия език има две думи за време: *кайрос* и *хронос*.

Хронос е количественото време, времето като рамка, времето на движението и протичането. Житейското време, което е дадено. **Кайрос** е напротив правилният момент вътре в едно протичане на време или период. Затова често се превежда с *удобния момент*, *удобното време*. Два примера ще пояснят значението: Една котка прекарва дълго време без движение, концентрирана и фиксирана в една точка, преди да скочи светкавично бързо и прицелена, за да улови някоя плячка. Или един стрелец с лък. Той се подготвя бавно, всичките му мисли са насочени към целта, за да може стрелата му да попадне точно в целта. И при двата случая трябва да се действа в подходящото време. Погрешното възприятие може никога да не е печелено на време, но само губене на време.

Бавността, както показват котката и стрелецът с лък, е предпоставка за сигурно и бързо хващане и добре обмислени решения. Припряното действие по правило е по-скъпо струващо от добре обмислените действия. Също така при припряността не мога да разбера каква е Божията воля за моя живот.

Павел обяснява защо трябва да изкупваме времето. Не за да натъпкваме живота си, но за да използваме, доколкото е възможно, най-добре и лошите времена. „Живеем в лошо време“ („Дните са лоши“) - казва Павел и с това ни прави чувствителни за факта, че всяко време може да бъде заето от деструктивни сили. Злото е като вирус. Това ще рече за нас, че трябва да разбираме как можем да постъпваме мъдро и

разумно в едно зло време. И как можем да използваме случаи, за да открием на хора един изход от ноктите на злото. За последователите на Исус времето, което се владее от злото, същевременно е и „благоприятно време и спасителен ден“ (2 Кор. 6:2). „Лошите дни“ са от наша перспектива и дни на благодат, на съд и на търпение. Тъкмо трудните времена изискват от нас един мъдър стил на живот. Павел пише на римляните: „Не се оставяй да те побеждава злото, но побеждавай злото чрез доброто“ (Римл. 12:21). За да победим нещо, изисква се сила. Откъде да вземем тази сила? Светият Дух е Дух на сила, Който ни въоръжава с един „манталитет на победител“. Затова Павел пише „във всичко това“ - във всички трудни и угнетяващи неща, които той изброява в посланието към римляните, „ставаме повече от победители чрез Този, Който ни е възлюбил“ (Римл. 8:37). Който може да изкупва лошите времена, побеждава тъмни сили и действително е разумен. За да успяваме в това в ежедневието, трябва искрено да се питаме за Божията воля.

3. Божията воля е над моя план за времето

Дори и когато изкупвам времето си, трябва да се науча да разбирам, че Божията воля може полезно да обърка моя план. Бог пресмята различно от нас. Ние добре познаваме нашия план за времето, но не познаваме Божия план за времето на нашия живот. Поради това гъвкавостта е съвсем важна. Гъвкавост ще рече: Бог води - а не аз: аз установявам! „Води ме през прави пътеки заради името Си“, се казва в псалма за Добрия Пастир (Пс. 23:3). Касае

Не е малко времето, което имаме, но е малко времето, което използваме.

Който казва, че времето е пари, не е разбрал още стойността на времето.

се в нашия живот и в отнасянето с нашето време за Божия почест, а не за постигане на нашите понякога дребни кариеристични и така надути цели.

„Затова не бивайте несмислени, но проумявайте каква е Господната воля“ (Ефес. 5:17) - казва Павел. Волята на Господа ни предпазва от това просто да се завтечем. Тя ни помага да съзнаем *кайрос* - правилния момент. Собствената ни воля е твърде себепрославна. Отново и отново трябва да учим какво ще рече да бъдем смирени, да служим един на друг. Това определено не става за един миг. Естествено Бог може да ни подари един момент на просветление. Но това, което Павел има тук предвид, ми се струва, че по-скоро е един процес. И наистина един интензивен живот в общение с Исус, в който се уча да Го чувам. Само когато Го чувам, мога да разбера особените времена, *кайрос*, да разбера в един свят, който в своята глупост се е отделил от Бога.

Бог желае да чуваме какво е това и да слушаме. Или как Павел вмъква това тук: „Проумявайте каква е Господната воля“. Готов ли съм да променя моя план за времето, да го преустрою, съзнателно да сменя такта, ако Светият Дух ми дава знак? Ако Бог поставя някой човек на пътя ми? За това става въпрос. Който има ясни приоритети, може и да прави други договорености. Който има незапълнени паузи, може да вмъкне нещо. Който има един основен ритъм, един импулс от Светия Дух, не може да го направи да сбърка такта, но той започва да действа мъдро.

Времето е едно ценно благо. Как го чувстваме ние? Давид се молеше на Бога: „В Твоите ръце са времената ми“ (Пс. 31:15). Това прави спокоен. Там можем да си починем и да дадем газ - и двата пъти да уловим точния момент, часа на спасението в злия ден. Това желая на нас. Изкупвайте времето си, наслаждавайте му се. Размислете върху вашите приоритети и не забравяйте: оставайте си и малки паузи.

Цената на времето

Представете си една банка, която всяка сутрин ви кредитира с 86 400 лева. Вечерта тази сметка се закрива, като парите, които не сте използвали през деня, не могат да останат в сметката ви; тя се прекратява, без значение каква част от сумата е останала.

Какво бихте направили?

Всеки си има такава банка. Нарича се **време**. Всяка сутрин тя ви кредитира с 86 400 секунди. Всяка нощ отчита загубите и добрите неща, в които не сте инвестирали. Не може да превиштите кредита.

Всеки ден ви се открива нова сметка. Всяка вечер данните от деня се изтриват. Ако не използвате днешния депозит, загубите са за ваша сметка. Няма връщане назад. Не можете да вземете заем от следващия ден.

Трябва да живеете с днешния депозит. Инвестирайте така, че да получите възможно най-доброто за здравето, щастието и успеха си! Времето тече; възползвайте се от това, което имате днес...

За да разберете стойността на **една година**... питайте студент, който не си е взел изпитите.

За да разберете стойността на **един месец**... питайте майка, която е родила в осмия месец.

За да разберете стойността на **една седмица**... питайте редактор на седмичен вестник.

За да разберете стойността на **един ден**... питайте работник на надница, който храни пет гърла вкъщи.

За стойността на **един час**... питайте двама разделени влюбени.

За да разберете стойността на **една минута**... питайте човек, който си е изпуснал влака.

За да разберете стойността на **една секунда**... питайте човек, който е избегнал катастрофа на косъм.

За да разберете стойността на **една милисекунда**... питайте атлет със сребърен медал на олимпиада.

През следващата година ценете всеки миг в живота си и помнете: Времето никого не чака!

Вчерашният ден е история. Утрешният е мистерия. Днешният ден е подарък, използвайте го!

ЛЮБИМИТЕ ПАРИ

Под сигурно капиталовложение повечето хора разбират увеличаване на спестеното. Авторът пледира с поглед към Библията за едно друго разбиране.

Живеем в несигурни времена: някои страни ги заплашва банкрут, много страни са много задължени – включително и водещи индустриални нации като Япония или САЩ. Кристине Лагарде, шеф на Международния валутен фонд говори вече за едно „изгубено десетилетие“ и предупреждава за една „спирала на обезценяване, на несигурност и финансова нестабилност“. Кризата е в устата на всички. Много граждани ругаят „онези там горе“ и тяхната лоша организация на икономиката. И същевременно се установява едно увеличаващо се задължняване на частни лица. Само малцина са се научили на правилна и добра обхода с парите.

В Библията се намират много изказвания и напътствия за боравене с пари.

Те описват една Божествена финансова система. Критици сега заявяват, че библейските указания днес вече не са приложими, тъй като нашият свят е станал много комплициран. Нашият свят може в много неща да е комплексен, но ясните библейски наредби не са изгубили нищо от своята валидност и актуалност. Те ни представят принципите. Какво ще направим ние е наша отговорност. Само когато познаваме библейските финансови принципи,

ще бъдем в състояние да живеем в тази област според Божиите наредби. Ако се предоставим на Божествената финансова система, ще преживеем пак финансова свобода!

В над две хиляди стиха Библията говори по темата настойничество и отговорност на човека. Във Второзаконие 10:14 четем: „*Небето на небесата, земята и всич-*

управител? „При това, което тук се изисква от настойниците, е всеки да се намери верен“ (1Кор. 4:2). Един верен настойник наблюдава какво става с повереното му.

Богатствата се обезценяват

Бог отива в Словото Си дори още по-нататък, като казва: „*Ако в несправедното богатство не бяхте верни, кой ще ви повери истинското богатство?*“ (Лука 16:11) Следователно Бог изисква едно вярно настойничество – без трикове, хитрувания, без измами, манипулации или лукавство. Ние не трябва да бъдем изобретателни и да се движим в сивата зона, за да спестим може би тук и там данък. Въпросът на библейското настойничество гласи: „Как да се обхождам с моето време, със семейството, църквата, с всичко, което ми е поверено?“

Тук вече срещахме един първи важен принцип. Не ни ли е трудно да признаем, че Бог има всички права над нашето имущество? Нашето отнасяне с парите и настойничеството влияе върху отношението към нашия Бог! Исус ни предупреждава: „*Недейте си събира съкровища в този свят. Те бързо се обезценяват и ги крадат. Събирайте си преди всичко съкровища в небото, които никога не изгубват стойността си и които крадец не може да открадне.*“ (Лука 12:33 нем. прев.) За съжаление, ние твърде често се концентрираме върху това, което е видимо и осезаемо: най-модерната кола, най-новата техника

ко, което е на нея, принадлежи на Господа твоя Бог.“ „Небесата са небеса на Господа, а земята Той даде на човешките чада.“ (Псалм 115:16) Имуществените отношения са обяснени според това: Бог е законният собственик на всичко, следователно и на моето имущество. Това ще рече, че моето имущество и моите блага само са ми поверени. Бог е поставил мен и всеки от нас като управители на Неговата собственост. Какво се очаква от един

или елегантно облекло. Трябва обаче да се научим да развием поглед върху вечните съкровища.

Колко е достатъчно?

Добре е винаги да съзнаваме, че Бог се интересува от отношението към мен. Той не е просто зад парите ми. В края на краищата не заобикаляме ли това - да дефинираме колко е достатъчно? Къде задоволяваме ние „безсмислени желания“ или къде е завистта, която ни тласка? Финансовият кръг е разделен на области на задължения, нужди и желания. Казано по друг начин: на постоянни задачи, като наем, вариращи разноски, като облекло, и на желания. Необходимо е обвързващо да установим и да се придържаме към прилагането на един домакински план. Един договорен с Бог, заключен финансов кръг с фиксирана нужда има за последиствие, че ние забелязваме, че Божието обещание е реалистично: „А Бог е силен да преумножи на вас всякаво благо, така щото, като имате всякога и във всичко това, което е достатъчно във всяко отношение, да изобилвате във всяко добро дело.“ (2Кор. 9:8) „Ще ти дам достатъчно, дори и повече, за да имаш излъшък.“ Забележете: Бог ни изпълнява и желания – може би не винаги онези, за които вярваме, че са ни нужни за живота. Но ние можем да научим и усетим, че Бог ни дава в мярка, добра за нас.

Все повече хора, но и църкви, и заводи не се справят с поставените им на разположение средства. Да се сключват кредити, да се вземат заеми, да се дават на заем пари на приятели или роднини не е нещо необикновено. В известната светска финансова система парите са сила. Тези компоненти заемат в нашето общество все по-стойностно място. Ние живеем сред тях, отчасти сме зависими от тях и пленени от това.

Като размислим за нашето консуматорско поведение, като погледнем навиците ни на купуване, филтрират интересни аспекти. Не става ли много пъти така, че ние сме ръководени от принципа на желанието или се оставяме да бъдем подведени от очите? При това рекламата върши своето и голяма част от маркетинговите и рекламните специалисти работят всекидневно за това да ни активират отново

и всъщност да ни накарат да купуваме! Такова консуматорско поведение не прави щастлив, защото не е трайно. Напротив, намираме се в колелото на хамстера. Колкото по-високо поставяме очакванията си, толкова по-трудно биваме задоволени. Това е като страст.

Бог не се интересува от нашите пари

Как обаче трябва според Божието намерение да употребим нашите пари? Като верни настойници от нас се иска да разискваме с Бога това и това, което ни е поверил да употребим според Неговата воля. Той желае Неговият излишък в споразумение с Него да инвестираме в Неговото царство. Следователно трябва да станем реинвеститори за Божията кауза. Аз лично съм убеден, че това е една от най-изгодните възможности за инвестиране, които светът някога е виждал. Тази инвестиция е с вечна стойност.

Сега ние се намираме в една много специална ситуация. Целият свят е във възбуда поради настоящата всеобща финансова криза. Трябва ли да се инвестира в Божието царство или е все пак по-добре да се задържат парите за по-лоши времена? Настойничеството е свързано със сеене и жънене. Ако ние всички сега откажем да разпръсваме сеитба, няма да произлезе никакъв плод. Апостол Павел пише за това: „А това казвам, че който сеете оскъдно, оскъдно ще и да пожъне; а който сеете щедро, щедро ще и да пожъне“ (2Коринтяни 9:6). Така погледнатото голяма грешка е да се въздържа от сеене. Сигурно е необходимо да напълним и нашите хамбари, за да бъдем снабдени за лоши времена. Но в една разумна мярка. Библията ни предупреждава настойчиво да не изпадаме в алчност. В момента изгубваме всекидневно – чрез финансово обезценяване, падежи в борсата. От отдавна вече не можем да държим под контрол случващото се. Което обаче се инвестира в Божието царство, става семе, от което пониква шансът, защото Бог така иска.

Бог обича един радостен дарител. Не се касае за сумата, а за разположението на сърцето. Да си спомним историята с бедната вдовица, която беше дарила само две лепти, но това беше всичко, което

притежаваше (Лука 21:1-4). Да повторим: Бог не се интересува от моите пари, но от моето сърце. Той иска едно отношение към мен, а не към моите пари. От тях аз Му предоставям от благодарност една част на разположение за изграждането на Неговото царство на земята.

Външно и вътрешно беден

По правило ние никога не притежаваме достатъчно пари. Те ни придават една мнима сигурност и събуждат в нас желанието за все повече. За да умножим многократно това „благословение“, правим почти всичко. Опасно е да се грижим изключително за увеличаването. Решаващ е въпросът: Служат ли парите на мен или аз служа на тях? Мнозина, които са ги употребили за нещо материално, откриват изненадващо, че сме в едно робско служене. Около 72 процента от възрастни са недоволни от дохода си. 25 процента от всички младежи между 16 и 25 години (в Германия – Б. пр.) са заборчали и проявяват едно поведение на страст към купуване. Трябва де се поставят други приоритети. Един принцип от Библията гласи: Избягвай неконтролируемите дългове. Те водят до зависимости. „Който взема назаем, е слуга на заемодавеца.“ (Притчи 22:7) Да се правят потребителски дългове означава: давам повече отколкото получавам. Купувам си нещо, което не мога да платя. Поставям се в една зависимост и не съм свободен да живея настоящето.

Бог грижещ се

Ако живея библейското настояничество, ще почувствам благословение. Ако се придържаме към затворения, договорения с Бог финансов кръг, Той ще ми подари изобилие. Ще ми даде на разположение средства, за да мога да върша добро на други. Той иска Неговите деца да бъдат доволни и щастливи. Обещанието Му, че ще се грижи, е валидно. Когато Бог дава някакво поръчение, Той плаща и сметките. Ако аз следвам Неговото поръчение, Той ще ме освободи от финансови страхове. Затова е съществено, ние като настойници да знаем какво настояще поръчение имаме, какво трябва да знаем. Това става само в разговор с Бога, собственикът на всичко! □

Глаголите в нашия живот

*Най-щастлив е този, който има мир в дома си.
Гьоте*
Добрата дума е приятна и на котката.

Често става така, че в семейния живот младите хора се отнасят един към друг с трепетна любов и дълбоко взаимно уважение. Те се грижат за своите отношения, отделят време, за да подбират щателно думите си, с помощта на които желаят да изразят своята любов. Единият чувства необходимост от поддръжка от страна на другия и вежливо се обръща към него, молейки за помощ. Гледайки такива семейства, си спомняме за картини от епохата на Средновековието, когато галантните рицари услужливо се грижели за прелестните, изискани дами, а те на свой ред, отвръщали с чистосърдечна признателност.

Нежните отношения на младите предизвикват умиление, искайки ни се наоколо да има само такива щастливи съпругески двойки, в отношенията на които цари взаимоотношение, основано на любов. Но, колко жалко, нашият стремителен живот внася своите корекции. Широкият кръг от задачи, които трябва да решава съвременното семейство, оставя все по-малко време за размишляване за това как да се изградят отношенията с любимия човек. Ритъмът на живота се ускорява и молбите за помощ стават кратки и отривисти, а в трепетната любов настъпва рутина. И когато след известно време погледнем тази семейна двойка, изведнъж с удивление откриваме, че рицарят е станал груб и мълчалив, а дамата капризна и по всяко време се дразни по повод на това колко невнимателен е кавалерът към нейните молби.

Какво става? Къде отива романтиката? Как да се върнат тези прекрасни отношения, проникнати от взаимно разбиране? В това могат да ни помогнат някои елементарни знания за глаголите. Понякога, без да се замислим особено, използваме в молбите си глаголи, които в голямата си част носят различни форми на повелително наклонение, т.е. по-скоро изглеждат като заповеди. Нека да раз-

гледаме какви форми на глаголите употребяваме често.

Заповедна форма Тази форма на глагола често се използва между хора, които служат в армията: „Строй се!“ „Ходом марш!“ „Залегнете!“ Всеки войник разбира, че след такава фраза каквито и да са възражения са излишни и командирът няма време да обсъжда заповедите със своите подчинени. Поради това войниците

ги приучват да бъдат послушни с първите думи. Има колективна идея и тя трябва да се осъществи по какъвто и да е начин, а мнението на отделната личност тук малко се взема под внимание, дори съвсем не се зачита.

Примерно, така човек изгражда своето отношение с кучето си. Поради това, че кучето помни кой въщи е хазаин, човек се обръща към него със строга интонация в гласа, както това става в армията. Ако искате да изградите със своя съпруг (съпруга) отношения „командир-войник“, можете да се обръщате към него (нея) по подобен начин и ако бъдете настойчиви, то бъдете уверени, че след време вашият близък човек ще започне да изпълнява командите все по-бързо, но при това бъдете готови за това, че, възможно е, когато и да е да поиска „да се демобилизира“.

Повелителна форма (императив) Глаголите в повелителна форма не звучат така сурово, както в заповедна, но при всички тези глаголи се разбира не толкова молба, колкото повеление. Когато седяхме на училищния чин, учителят ни казваше: „Погледнете към дъската“, „Запишете домашното задание“ и т.н. Учителят се старее да не травмира детската психика със заповеди, подобни на армейските, но все пак за съблюдаване на дисциплина използва повелително наклонение. По принцип, тази форма на глагола може да

стане напълно приемлива в отношенията с любимия човек, ако се смекчи интонацията и се прибави думата „моля“, която ни поставя в ролята на молещ, а не на изискващ.

Условно наклонение Колко много взаимни обиди и недоразумения би могло да се избегнат, ако вместо разгледаните по-горе форми използваме в молбите си за помощ глаголи в условно наклонение! Дадени молби подразбират ответно действие, което е желателно или възможно при определени условия. Например можем меко да помолим: „Би ли могъл (могла) да дойдеш с мен?“ Прибавяме само частиците „би ли“, но колко много те променят! Тези малки частици на въпроса остават свобода за вземане на решение от този, когото питаме. С такива въпроси ние проявяваме дълбоко уважение към нашия събеседник, без да губим при това собственото си достойнство. Тук няма давление над личност, няма заповед, няма изискване. На такъв въпрос трудно се отговаря отрицателно. Въпроси в такава форма могат да станат първи стъпки по пътя към възстановяване на развалените отношения.

Бъдеще време Глаголи в бъдеще време може да се използват като добро пожелание на този, към когото се обръщаме. В ежедневието си живот можем да изразим отношения, използвайки в нашите фрази глаголи в бъдеще

време. Например: „Ще бъде добре, ако се направи така и така“; „ще ми бъде приятно, ако ми помогнеш“; „ще бъде много хубаво, ако направим това заедно“.

В Планинската проповед Исус Христос казва: „Блажени миротворците, защото ще се нарекат Божи синове.“ (Матей 5:9)

Учебниците по български език описват различни езикови форми, но в нито една от тях не намираме описание на такава категория, като „глаголи на вечния живот“. За тях ни говори Свещеното Писание. В Библията се казва, че такива думи има само Исус Христос и всъщност само Божият Син може да ни ги открие. Хармонията на нашите отношения с близък човек, с окръжаващия свят ще зависи преди всичко от това доколко искаме да приемем „глаголите на вечния живот“ в собствения ни живот. Нека да говорим един на друг само глаголи на живота, тъй като убийствено жестоки, смъртоносни думи и така има предостатъчно. Исус Христос не е довел със Своите думи нито един човек до сълзи. Напротив, Той е подкрепял, утешавал, ободрявал, давал надежда и нови сили. Той разговарял с хората така, че жестоки сърца са се стопявали от Неговата нежност и любов. Нека да последваме Неговия пример, така че тези, които са до нас, да слушат само „глаголи на вечния живот“! □

Думите, които ще прочетете по-долу, са написани върху надгробната плоча на англикански епископ в криптата на Уесминстърското абатство:

„Когато бях млад и свободен и въображението ми не знаеше граници, мечтаех да променя света. Като започнах да остарявам и помъдрявам, открих, че светът няма да се промени, така че поукуротих стремежите си и реших да променя само страната, в която живеях.

Но и тя изглеждаше непоклатима.

В залеза на моя живот, в последен отчаян опит се залових да променя поне моето семейство, най-близките ми, но уви, те не искаха и да чуят.

Сега, когато лежа на смъртния си одър, внезапно прозрях: Ако най-напред бях променил себе си, тогава, чрез моя собствен пример щях да променя семейството си.

Вдъхновен и насърчен от моите близки, щях да мога да направя и страната си по-добра, а кой знае, може би дори щях да успея да променя света.“

Какво иска Бог да види в твоето семейство

Отношение към жената

В света има поговорка: „Рибата не е месо, кокошката не е птица... жената – не е човек.“ Каква гнилоост, дивота, нечовечност вее от тези думи. И, за нещастие, тези думи не са само народно творчество, словесен израз, те - най-вече – са крайъгълният камък, върху който са построени и хиляди семейни животи.

Нима не се срещат семейства, целият живот на които е построен върху робуването на жената, върху обезличаването ѝ, експлоатация, върху груби, едва ли не животински отношения? Мъж – опърничав, мъж – деспот, мъж – с голямо, богато Аз, пред който е необходимо тя да се прекланя и покланя.

Не е така, а съвсем различно е в семействата на Божиите деца! Там жената е на почит, „като сънаследница на дадения чрез благодат живот“ (1Петр. 3:7). Мъжът обича своята жена, „както Христос възлюби църквата“ (Ефес. 5:25). Обхожда се с нея като с по-слаб съсъд, най-благоразумно (1Петр. 3:7), задушевно, сърдечно. Ето защо ръководството на Божието слово е положено в основата на семейния живот, а не капризите на мъжа и неговото голямо Аз.

Но се случва и да не е така, става не според Господното слово, а според цитираната поговорка... Пристигналият в село проповедник след събрание бил поканен на обяд в дома на един брат. Гостоприемният хазяин, доколкото можел, се постарал да обслужи поканения проповедник и да го нагости. Вниманието на проповедника било привлечено от обръщението на брата към неговата жена (тя не била вярваща): „Ама, ей, чуваш ли, дай хляб!“ – „Ей, чуваш ли, дай вода!“ „Ти чуваш ли, донеси мед!“... Гостът бил поразен. Той се вгледал, забелязал, че измъчеността и изплашеността на жената се виждали във всяко нейно движение, на всяка крачка... Изпращайки с някакво поръчение мъжа навън, проповедникът се обърнал към жената: „Обичаш ли Господ? Какво си чула за Христос? Защо досега не си повярвала в Господ?“ На всички въпроси тя отговорила с горчиви сълзи... Порочното Аз на мъжа било видно в този дом...

Отношение към мъжа

Жената – равноправен член на Христовата църква, жената – сестра, спътничка в живота (1Кор. 9:5) – само тогава тя ще носи благосло-

вение в семейството си, в дома си, когато заема своето, специално указано ѝ от Господ място. (Ефес. 5:22)

Колкото тежка и печална е картината на семейния живот там, където Аз-ът на мъжа изпълва целия дом, сподавящ всичко, толкова непривлекателно и отблъскващо зрелище е диаметрално противоположният характер, т.е. господства жената над мъжа...

Разказват, че един брат, завръщайки се вкъщи, съобщил на жена си, че му предстои пътуване по нареждане на църковния съвет. Чувайки това жената се развълнувала и казала: „А аз не искам ти да отидеш! Сега времето е неспокойно, по-добре стой у дома.“ „Но как мога, драга, да не отида? Нямам право да откажа. Щом църквата ми е поръчала, нямам право да не отида.“ „Аз не искам!“... Мъжът се опитал да уговори жена си и да я убеди, но напразно... Тогава мъжът, придавайки по-голяма твърдост на гласа си, ѝ казал: „Ти си длъжна да ми се покоряваш, защото аз съм главата!“ „Ти си главата? А аз съм шията: накъдето се завъртя, натам ще се обърнеш!“...

Сестро, какво може да види Бог в твой дом? □

Не се опитвайте да заставяте насилствено другия да се подчинява на вашите желания. Не можете да правите това и да запазите взаимната любов. Проявата на упоритост унищожава мира и щастието в дома. Не позволявайте брачният ви живот да бъде постоянна борба. Ако допуснете това, и двамата ще бъдете нещастни. Бъдете любезни в общуването, нежни в постъпките си, защото те притежават мощно влияние за добро или за зло. Не допускайте никога острота да се явява в гласа ви. Внесете благоуханието на христоподобието в своя семеен живот

Отворете вратите на сърцата си, за да приемете Исус. Поканете Го в храма на душите си. Ако Божията воля се изпълнява, мъжът и жената ще се уважават един друг и ще укрепват любовта и доверието помежду си. Всичко, което руши мира и единството в семейството, трябва решително да се потиска, а да се подхранват любезност и любов. Когато човек проявява дух на нежност, търпение и любов, ще види, че същият дух се отразява върху самия него. Където владее Божият Дух, там не се говори за несъвместимост в брачната връзка. Ако Христос – надеждата на славата, наистина живее в сърцата, в дома ще има съгласие и мир. Пребъдващият в сърцето на жената Христос ще е в съгласие с Христос, Който пребъдва в сърцето на мъжа. И двамата ще се стремят към жилищата, които Христос приготвя за тези, които Го обичат.

Мъжете и жените могат да постигнат идеала, който Бог им е посочил, когато приемат Христос за свой помощник. Онова, което човешката мъдрост не може да направи, ще го извърши Неговата благодат за всички, които Му се посвещават със сърце пълно с любов и доверие.

(От книгата „Дом и семейство“)

Сузана Уесли

(1669 – 1742)

Джон Уесли предизвика като теолог и пътуващ проповедник едно от най-въздействащите движения на пробуждане в църковната история по света.

деца. Тя трябва да преживее как девет от тях умират още като малки деца. Мъжът ѝ не поема нито грижата, нито отговорност за обучението и възпитанието на децата. Макар че самата не е посещавала средно училище, тя е учудващо образована и пише молитви и стихотворения, които и днес още се издават. Не само възпитаването на трите ѝ сина и седем дъщери върши тя сама. Всеки ден тя отделя за децата шест часа училищно обучение,

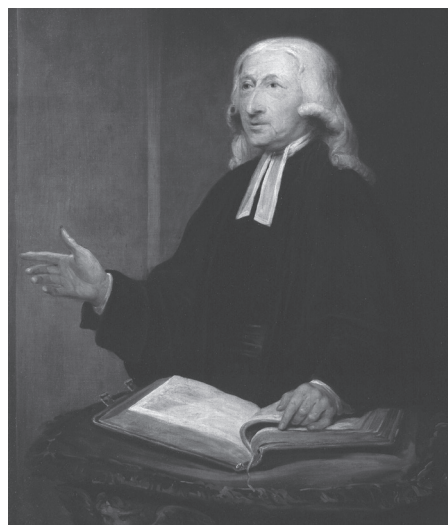
провежда утринни и вечерни богослужения и води с всяко от тях всяка вечер дълъг разговор при лягането му да спи. Така тя внася любов, ред и методи в застрашавания от вън и от вътре семеен живот. Това споява семейството и го държи здраво за вярата им. Също и двамата ѝ синове Самуел и Чарлз Уесли стават проповедници. Последният е известен като един от най-значителните поети на английски църковни песни.

То доведе до основаването на Методистката църква в Англия. С любов той говори за тесните отношения със своята майка и за нейното, дало у него отпечатък възпитание. След това Сузана Уесли е наречена „майка на методизма“. При трудни обстоятелства в живота тя постига нещо удивително. Сузана е 25-то дете на родители пиетисти. На 19-годишна възраст тя се омъжва за задлъжнелия безуспешен поет и свещеник Самуел Уесли, с когото добива 19

Чарлз Уесли

Джон Уесли

Мария, майката на Исус - пример за подражание или обект за поклонение?

Жената, която е била избрана от Бог, за да стане майка на Божия Син, разбира се, заслужава възхищение и почит. Кротката девойка на име Мария се покорявала на Божията воля, понесла е теготи и страдания, които са се паднали: неразбиране от страна на хората, бягство в Египет за спасяване на Младенеца и накрая смъртта на собствения Син на римския кръст. Но ако днес тази скромна еврейска жена видеше, че нейният образ се обожествява и използва за поклонение наравно с Бога, сърцето ѝ, навярно, би се изпълнило със скръб. Нали Свещеното Писание казва: „На Господа, твоя Бог, да се покланяш и само Нему да служиш“ (Лука 4:8).

Д аже при внимателно изследване на Свещеното Писание не намираме в него основание за обожествяване и особено възвеличаване на Дева Мария. В Евангелието има само един текст, който е и взет за основа на нейното възвеличаване. Мария казва: „И, ето, от сега ще ме облажават всички родове“ (Лука 1:48). Глаголът „облажават“ в оригинала е преведен с гръцката дума μακαρίζω, означаваща „блажен, щастлив“. Библията нарича блажен щастлив човек, макар в българския език с тази дума да са свързани други асоциации. „Блажен онзи човек, който се бои от Господа, който много се възхищава от заповедите Му.“ (Псалм 111:1) „Блажени кротките, защото те ще наследят земята.“ (Матей 5:5) По такъв начин в Евангелието от Лука 1:48 думата μακαρίζω, преведена на български като „облажават“, означава „считат за щастлива“.

Мария била „благословена между жените“ (Лука 1:28, 42), бидейки избрана за изпълнение на особена мисия - раждането на Христос. Именно затова тя била уверена, че ще я облажават, т.е. ще я наричат щастлива всички народи.

Тази гръцка дума μακαρίζω се среща в книгата на пророк Малахия: „Всичките народи ще ви облажават, защото ще бъдете желателна земя, казва Господ на силите“ (Малахия 3:12). Господ обещава, че в случай на послушание към Него израилтяните ще бъдат наричани щастливи заради изобилието на Божиите благословения.

Мария била благословена от

Богa, имайки Син - Месия. Но никой не я е възвишавал през живота ѝ. Още повече никой не е обожествявал Мария. При това, действително хората, вярващи в Исус, като в Христос и Господ, са я считали и продължават да я считат за щастлива.

Безусловно, Исус Христос е обичал майка Си, но не я е поставил по-високо от учениците Си. Майка и братя Исус Христос наричал всички християни, които живеят съгласно Божията воля: „Когато говореше това, една жена от множеството със силен глас Му рече: „Блажена утробата, която Те е носила и същите, които Си сукал.“ А Той ѝ рече: „Подобре кажи: Блажени онези, които слушат Божието Слово и го пазят“ (Лука 11:27,28).

„Идват, прочее, майка Му и братята Му, и като стояха вън, пратиха до Него да Го повикат. А около Него седеше едно множество; и казват му: „Ето, майка Ти и братята Ти вън, търсят Те.“ И в отговор им

каза: „Коя е майка Ми и кои са братята Ми?“ И като изгледа седящите около Него, каза: „Ето, майка Ми и братята Ми! Защото който върши Божията воля, той Ми е брат и сестра, и майка.“ (Марк 3:31-35)

Дже умирайки на кръста, Исус постъпи с Мария не като глава на църквата, а като любещ син. Той не постави майка Си на служба в християнската община, но я предаде на Йоан - най-младия от Своите ученици, който трябваше да ѝ стане син вместо Него: „А Исус като видя майка Си и ученика, когото обичаше, който стоеше близо, каза на майка Си: „Жено, ето син ти!“ После каза на ученика: „Ето майка ти!“ И от онзи час ученикът я прибра у дома си.“ (Йоан 19:26,27)

Следва да отбележим, че в Новия завет Мария се споменава непосредствено при описание на живота на Исус Христос и събитията, следващи веднага след Неговото възкресение и възнасяне на небето. При което не виждаме майката да е следвала Христос по разните градове през време на Неговото служене, за разлика от много други жени, оказващи помощ на Христос според силите си. По-нататък, описвайки служенето на апостолите и живота на първите християни, Библията много разказва за жени, водещи активна дейност в младата християнска църква, но между тях няма Мария. Не се споменава Мария и в християнските източници през II и III век.

Между това Дева Мария днес е станала една от най-почитаните светии. На нея са посветени и храмове, и служения, и икони. При възвишаване-

то на Дева Мария църквите са вървели всяка по свой път. Така в православieto на VI Вселенски Трулски събор през 691 - 692 г., т.е. почти 700 години след раждането на Исус Христос, по някакъв начин бил „установен“ факта на безболезненото й раждане на Исус. А католиците през 1854 г. въвели в догмата непорочното зачатие на майката на Исус Христос.

Как се е появила в християнството традицията на почитане на Дева Мария

Ако Библията няма предпоставка за възвеличаване на Дева Мария, то редно е да се постави въпросът: Откъде се е появила тази традиция в християнството? Отговорът се намира в историята. Култът към светии започнал да навлиза в църквата през IV век паралелно с бързото обръщане на езически множества в християнството. Новата християнска религия, ставайки държавна, не само се преподавала, но често се налагала на народа със сила. Вече в края на IV век по цялата Римска империя била забранена всяка религия освен християнството. Поради това хора от езичниците доброволно-принудително се „превърнали“ в християни. Църквата и държавата се опитали да облекчат този преход с разни начини. Естествено, при такива условия просто било невъзможно да се избегне налагането на едната религия над другата. Поради това много християнски обреди, традиции, празници имат езически корени.

На хората им било много по-лесно да продължават да викат към обичайните богове, които покровителстват някой народ или да извършват видове дейности, отколкото да се обърнат с цяло сърце към единствения Бог. Поради това мястото на езическите бого-

ве го заели ортодоксалните представители на новата християнска религия, ставайки за хората разбираеми, родни и любими светии застъпници.

Славянският бог на морето и мореплаването Переплут бил заменен от издигнатия в ранг светия Николай Чудотворец. Покровител на животните станал Свети Власий вместо бог Велес. Мястото на Перун гръмовец и даващ дъжда заел пророк Илия. Богинята Рожаниц и Макош, отговаряща за семейството и плодородието, била заменена с Богородица Мария и т. н.

Днес вярващият човек, в зависимост от това в кой ден се е родил, какво му е името, професията, уж има свои небесни покровители, на които следва да се моли. Почти всеки ден в църковния календар има почитане на този или онзи светия, а в чест на най-важните между тях се устройват настоящи празници. На хората се казва, че в лицето на днешните светии - а по-рано хората са били така невежи - могат да намерят разбиране и значи застъпничество и молитвена поддръжка пред Бога. Но в Свещеното Писание е записано, че Христос затова и стана човек, за да ни състрадава: „Затова трябваше да се оприличи във всичко на братята Си, за да бъде милостив и верен първосвещеник в отношение към Бога, за да извърши милостивен за греховете на хората“ (Еврей 2:17). „Защото нямаме такъв първосвещеник, който да не може да състрадава с нас в нашите немощи, а имаме Един, Който е бил във всичко изкушен като нас, но пак без грях.“ (Евр. 4:15)

Исус Христос, Божият Син, днес се явява Посредник и Ходатай за хората: „Защото има само един Бог и един Ходатай между Бог и човек, човекът Христос Исус“ (1 Тим. 2:5). „Чрез Него и едните, и другите

имаме своя достъп при Отца в един Дух.“ (Ефес. 2:18) „Който е от дясната страна на Бога и Който ходатайства за нас.“ (Римл. 8:34)

Нашият ходатай Исус добре разбира всички хора, състрадава ни, тъй като беше изкушен във всичко, в което сме изкушавани и ние. Само Той, за разлика от нас, издържа, не допускайки грях, за да заплати със Своята чиста кръв за нашите грехове. И „чрез никой друг няма спасение, защото няма под небето друго име, дадено между хората, чрез което трябва да се спасим.“ (Деяния 4:12)

Не трябва да се осланяме на чудесата, които се случват чрез името и образа на Мария, защото, първо: чудесата сами по себе си не са никакво доказателство за Божествен произход, защото съществуват и демонски сили – „защото ще се появят лъжехристи и ръжепророци, които ще покажат големи знамения и чудеса, така щото да заблудят, ако е възможно и избраните“ (Матей 24:24). Второ: Божествените чудеса се извършват само в името на Исус Христос: На сакатия човек, който просеше пред храма, Петър каза: „Сребро и злато аз нямам; но каквото имам, това ти давам; в името на Исус Христос Назарянина, стани и ходи.“ (Деян. 3:6) Святото Писание ни посочва много от чудесата, извършени от апостолите, но нито едно от тях не ни доказва, че е извършено от Мария. Онези, които казват, че Мария е надеждата на грешниците и че ще бъдат чути и по-бързо избавени, ако се обърнат към нея и призоват нейното име наред с името на Исус, нямат вярата, с която се е хранила Исусовата майка и напълно са изгубили в предвид библейските истини. Исус казва: „Аз съм пътят, истината и животът; никой не отива при Отец, освен чрез Мене“ (Йоан 14:6).

Апостол Петър забрани на римския стотник Корнилий да му се поклони (Деян. 10:24-26), също и ангел Гавраил забрани на апостол Йоан да му се поклони (Откр. 19:10). И апостолите, и ангелът казаха, че само на Бога трябва да се покланя човек, защото Той е единственият Бог, Творец и Спасител. На Мария никой не пожела да се поклони приживе, но ако се беше намерил някой, и тя би му отговорила същото: „Поклони се на Бога!“ (Откр. 22:9)

Единствено Христос заслужава почит и поклонение, защото Той е Изкупителят и Спасителят на човешката раса. Той е единственият Ходатай между Бога и падналото в грях човечество.

Жрицата на Сатана

Тъмна нощ се спуска над града,
бродят скитници и псета...
По улиците пак сама вървя
с душа измъчена и клета.

Диря щастието свое аз,
в тъмните ъгли се свирам.
Отчаяна се лутам и тогаз
уморена вкъщи се прибирам.

Скитница съм аз: без ласка и любов,
скитница - окаяна и клета.
През годините на този живот суров
радостта ми бе завинаги отнета.

Аз не знаех, че робиня клета съм.
Като безумец към греха се спусках,
към щастие измамно се стремях,
но надолу беше моят ускрем.

Във веселия и празни тържества
мъката си исках пак да скрия.
Исках да забравя за скръбта
и таз орисница - сиромашия.

Всяка вечер беше този театър тъп.
Героиня главна бях във него, но напразно.
След танци, глъч и бурен смях
се завръщах вкъщи с поглед празен.

В омагьосан кръг се завъртях,
на неон, на светлини и звуци.
Толкоз време как ли не видях,
че се ровя постоянно сред боклуци?!

Жрица вярна бях на Сатана,
на олтара му пожертвах аз живота си.
И какво получих?! Скръб и самота,
той отне ми абсолютно всичко...

Сред неон, сред музика и светлини
умирах бавно аз без радост.
На лице с усмивка, но в душата - със тъга,
пропилявах своята младост.

Хората завиждаха ми - питах се: „Защо?“
За красотата, за слава, за пари, които нямам.
Те не виждаха в душата ми едно,
не виждаха душа - като голяма рана!

Душа - в терзания защо е тук.
Защо светът е толкоз гаден?!
Тя търсеше да чуе някой мелодичен звук,
но „адът“ беше безпощаден!

„Адът“ беше в злоба, мъст,
клюки лоши и интриги,
в псувни и клетви околвръст,
в заплахи и опасности, обиди...

Не, това не бе живот, а безпощадно бreme,
под което аз подгъвах вече колене.
Чувствах, че не мога повече да издържа,
че душата ми отчаяно за помощ стене.

И тогава, скитнице нещастна, дойде свобода!
Свобода в Христос - това бе Раят!
По-голямо щастие аз от това
не мога, и не искам и да зная!

Христос изми срама,
избърса нежно Той сълзите.
Грейна във сърце ми нов живот
и светлина отвори ми очите.

Обичам те, Спасителю на моята душа,
най-ценното Ти подари ми!
Не, не искам аз да търся щастието си в света,
а да Ти служа и да славя Твоят име!

С Тебе искам вече да вървя,
не искам повече да бъда жрица в тъмнината.
Дете възлюбено от теб да съм:
дете на любовта и светлината!

Нашите емоции влияят на нашето здраве

*„Веселото сърце е благотворно лекарство,
а унилият дух изсушава костите.“ (Притчи 17:22)*

Съществува поговорка: „Всички болести са от нерви.“ Разбира се, по това може да се поспори, но в нея има не малка доза истина.

Забелязано е, че хора, които мислят позитивно, много по-рядко боледуват, отколкото склонните към отрицателни емоции. Положителните емоции обогатяват нашето мислене и дейтелност, повишават жизнените ресурси, помагат на нашия организъм да противостои на различни болести. Известният учен-физиолог И. П. Павлов казва: „Радостта ни прави чувствителни към всеки пулс на живота, към всяко впечатление на битието, безразлично както към физическото, така и към моралното, развива, укрепва тялото.“

„Унилият дух изсушава костите“

Понятието „изсушава костите“ е добре познато на медиците. То може да се свърже и със загуба на плътността на костите (остеопороза) и с влошаване способността на костния мозък да произвежда кръвни клетки и имунна система. Възможно е, ние и не сме се замисляли, но това е факт: всички клетки на имунната система произхождат от стволовите клетки на костния мозък, които се диференцират в лимфоцити, гранулоцити, моноцити, еритроцити и мегакариоцити. В костния мозък се извършва ранното съзряване на В-лимфоцитите. Намаляването на количеството на стволовите клетки води до имунодефицит. Костният мозък се оценява като

първичен орган на имунната система. Затова е така важно да се борим с унилия дух като със страшен вирус, способен да предизвика множество заболявания.

Следните емоции водят практически до нарушение на всички органи и системи:

- Агресия и ярост
- Безпокойство и тревога
- Ревност
- Високомерие и надменност
- Скука
- Недоволство

Забележете, че в основата на отрицателните емоции лежи механизъм на разрушение и угнетение. И за да намалим тяхното отрицателно влияние върху нашия организъм, нужно е да се научим да ги контролираме. „Страх, тъга, скръб рушат тялото, отваряйки достъп в него за всякакви заболявания“ – казва И. П. Павлов.

Реагирането на организма на негативните и на позитивните емоции

„Състоянието на емоционално напрежение се съпровожда със съществено изменение на функциите на редица органи и системи, подобно на пожар, обхващащ организма. Тези изменения на функциите биват толкова интензивни, че представляват истинска „вегетативна буря“. Но в тази „буря“ има определен порядък. Емоциите въвлечат в усилена дейност само тези органи и системи, които обезпечават най-добро взаимодействие на организма с околната среда. Възниква рязко възбужде-

ние на симпатическата и части на вегетативната нервна система. В кръвта постъпва значително количество адреналин, усилюва се работата на сърцето и се повишава кръвното налягане, нараства газообмена, разширяват се бронхитите, увеличава се интензивността на окислителните и енергийните процеси в организма.“ (У. Кенон, доктор на медицинските науки)

Когато изпитваме положителни емоции, всичко става обратно. Осъществява се значително подобряване работата на нервната система, подобрява се сънят, намалява честотата на съкращенията на сърдечния мускул, изработват се ендорфини – хормони на радостта, което влияе положително на целия хормонален фон. Наред с това, колкото по-често човек пребивава в добро настроение, толкова по-малко са проявите на последствията от стресове. Това води със себе си до увеличаване на имунитета и подобряване на общото състояние на организма.

Психосоматика

В медицината съществува понятието „психосоматични заболявания“. Терминът „психоматика“ най-напред е бил употребен в началото на XIX век. Столетие по-късно в лекарския речник било въведено понятието „психоматична медицина“. Под понятието „психоматично“ първоначално започнали да обединяват такива заболявания, като исхимична болест на сърцето, артериална хипертензия, язвена болест на стомаха и дванадесетопръстника, бронхиална

астма, псориазис и др., съществена роля в патогенезата на които играят неблагоприятните психически въздействия.

Отношението към психоматиката като самостоятелна област на медицината досега е много нееднозначно. Първите изследвания в даденото направление са дали обнадеждаващи резултати. Но, за съжаление, работата в тази област е крайно недостатъчна.

„Не можеш да заблудиш сърцето“

Сърдечно-съдовата система е най-чувствителният прибор, своего рода сеизмограф, отразяващ чрез подкориято, неговите нервни възли и вегетативна нервна система нашите преживявания. Като следствие – развитие на хипертония.

Реакцията на сърдечно-съдовата система при емоции е най-забележителна, затова често сърцето в преносен смисъл се асоциира с душевните преживявания.

Казват: „Чувствам сърцето“ или „Не можеш да заблудиш сърцето“... Много емоции, както положителни, така и отрицателни, се съпровождат с участване на пулса до 100-120 удара в минута.

Безспорно, отрицателните емоционални състояния, особено продължителните, се съпровождат с изменение предимно на сърдечно-съдовата и дихателната система. При чувство на страх в кръвта се отделят адренални хормони, даващи съпротивителна реакция. Например човек може да бяга, да скача, да се бори... Тежката мускулна ра-

бота изисква много разход на кислород, следователно повишено кръвоснабдяване, затова се съпровожда с учестено и задълбочено дишане, сърцебиене, учестено съкращение на сърцето. Емоцията на страха се съпровожда с реакции и други функционални системи, например позиви за уриниране, понякога непроизволно уриниране и много други. Повторни реакции в зависимост от тяхната сила и продължителност могат да доведат първоначално до устойчиви функционални нарушения, а след това и до органически изменения в дихателната система, храносмилането, уринирането, работата на жлезите с вътрешна секреция.

„Приятната дума е лечебна за костите“

Източниците на отрицателни емоции са многобройни и разнообразни. Някои от тях са неизбежни, необратими, например смърт на

викват чрез речта. Справедливо е учил мъдрият Соломон: „Намират се такива, чието несмислено говорене пронизва като нож.“ „Благите думи са медна пита, сладост на душата и здраве на костите.“ (Притчи 12:18; 16:24)

Да обидиш може не само с думи, но и с пренебрежително мълчание. Душевные рани и обиди със своето поведение често нанасят тези, които са призвани да създават добро настроение на хората. Нелюбезността и грубостта на продавачите, кавгите на съседите, различните административни чиновници служат като

постоянни източници на отрицателни емоции. А нали не е нужно много, за да се отстрани това, което е отстранимо: взаимно разбиране, взаимно уважение, доброжелателност, вежливост. Проблемът на взаимоотношенията между хората се отличава с голяма сложност и неговото решение,

т. е. профилактика на емоционалните разстройства, е работа не толкова на медицината, колкото на духовната сфера.

Емоциите – това са физиологически състояния, включващи най-разнообразни чувства и преживявания на човека, неговото индивидуално отношение към всекидневните събития, явления, чувства, към разнообразните сигнали от външния свят и вътрешната среда на самия организъм, падащи върху хората на големите полукълба на главния мозък.

близки роднини, приятели; други е трудно да се предотвратят, а понякога и да се предвидят: природни бедствия, нещастни случаи, болест, семейни и служебни неприятности. Но съществуват много отрицателни емоции, чиито източник се явяват хората, тяхното поведение и постъпки.

Често производствените и битови шумове, служещи като източник на отрицателни емоции, се предизвикват по вина на хората. Във всекидневния живот, в общуването на хората, обиди, неприятности горчивина често се предиз-

Нахутът

За нахута у нас се споменава още в житието на Иван Рилски. Консумира се под формата на страгали, рахат-локум, нахутови пити и хляб. Една от позабравените рецепти е за слънчев хляб, или сладник. Той се прави, като счукан нахут се залива с гореща вода, която след известно престояване се прецежда и се използва за замесване на хляб. Тази вода подквасва хляба и освен че кара тестото да бухне, му придава приятен вкус. Подобен квас се използва и в традиционните рецепти за симидените краваи.

Хранителните вещества на нахута не отстъпват на фасула, лещата и граха. Ценен е и защото съдържа значително количество провитамин А, витамин В₁, чието съдържание е близо два пъти по-голямо, отколкото в семената на фасула. Добър източник е и на лецитин, рибофлавин, фосфор и калий. Рибофлавинът (витамин В₂) допринася за елиминиране на възпалителните процеси в областта на устата, устните и езика, подобрява зрението и облекчава умората на очите. Ако се чувствате отпаднали и имате болки и кръвоизливи в очите, е добре да похапвате ястия от нахут. Препоръчва се и при страдащи от язва, и при ракови образувания.

Супа с нахут

Необходими продукти

300 г сух нахут, 1 морков, 1 стрък розмарин, 1 дафинов лист, 1 и ½ л зеленчуков бульон, 60 г консервирани домати, сол, зехтин.

Начин на приготвяне

Нахутът се нахисва за една вечер в студена вода. На следващия ден се отцежда. Морковът се обелва и настъргва на ренде, а празът и целината се нарязват на дребно. Подготвените зеленчуци се задушават за кратко в сгорещен зехтин. В тенджерата под налягане се поставят отцеденият нахут, задушените зеленчуци, стрък розмарин, дафиновият лист, смачканите с вилица домати. Всичко се посолява. Залива се с горещ бульон и капакът се затваря. Ври 30 минути след първото изпускане на пара.

Яхния от нахут

Нахутът (250 г) се сварява. Малко преди да е напълно готов се добавят нарязани на кубчета лук (1 глава), моркови (1 бр), чесън (2 скилидки) и целина (2 стръка). Щом е готов, по желание, може да се отдели част от водата, за да стане яхнията по-гъста. Добавя се червеният пипер и се овкусява със сол.

В тиган се запържа брашното (2 с.л.) до златисто. Добавя се част от течността на тънка струя, при постоянно бъркане. Накрая получената каша се сипва при нахута, за да се сгъсти и се разбърква. След няколко минути се сваля от огъня.

Ако се използва тенджерата под налягане, са необходими около 40 минути. След това тенджерата се отваря и се продължава с готвенето според горните инструкции.

Хумус от нахут

1/2 опаковка нахут
80 мл. зехтин
сол
лимонов сок
червен пипер
черен пипер
3 скилидки чесън

Нахутът (1/2 opak.) се нахисва във вода за цяла нощ, след което се сварява в подсолена вода до пълно омекване. Отцежда се и се пасира заедно със зехтина (80 мл.), лимоновия сок, солта, черния и червения пипер и счукания чесън (3 скилидки).

Съвет: по същия начин може да се приготви хумус и от грах. Получава се пюре с изключително свеж зелен цвят.

Супа от коприва с нахут

коприва - 500 г
зелен лук - 1 връзка
моркови - 1 бр.
картофи - 1 бр.
пашърнак - 1 бр.
домати - 3 с.л. сок от консерва
сол - 1 ч.л.
олио - 3 с.л.
копър - 1/2 връзка
нахут - 70 г сварен

Копривата се измива и се нарязва на дребно. Останалите зеленчуци се измиват и почистват. Всички зеленчуци освен картофа се нарязват.

В подходяща тенджерата се слагат всички продукти, без копривата и доматиения сок. Наливат се 3-4 ч.ч. вода и тенджерата се слага на котлона.

След около 30 минути се добавят копривата, солта и доматиите. Картофът се изважда, намачква се на пюре и се връща обратно в супата. Добавя се нахута.

Супата се вари още 30 минути и се изключва. Поднася се с наситен копър.

КАЛЕЙДОСКОП

Това е интересно

Бил Перл – вегетарианец от 1971 г. – е един от най-изключителните „homo vegetus“ бодибилдинг, четирикратен носител на титлата „Мистър Вселена“: „Виждайки ме, хората не искат да по-вярват, че аз не ям нито месо, нито риба. Те по старому считат, че месото е база за натрупване на мускулатура. Но аз взех и разбих този мит. В месото няма нищо „вълшебно“. Всичко, което ядете в парче месо, съвършено просто можете да намерите във всяка друга храна.“

* * *

Разкопки на учени в Азия и Британия, а така също и ръкописи на историци, в частност Херодот, са установили, че древните гладиатори са се хранили само с растителна храна. Основната им храна били бобовите продукти, зеленчуци, орехи и плодове.

pravda-tv.ru

* * *

Удивителни факти за бременността

В древен Китай за всички съсловия съществувал комплект от правила, по които била длъжна да живее бременната жена. Основните положения гласели, че тя не трябва да произнася ругатни, не трябва да се гневи, да злослови, да се тревожи и тъгува: „Във всеки случай й е вменено да успокоява сърцето си, да направлява мислите си, постоянно да слуша четене на духовни книги. Ако следва тези предписания, децата ще бъдат умни и схватливи, мъдри и разсъдливи, верни и честни, устойчиви и добри.“

* * *

Медицината е доказала: бъдещето бебе знае за вредата от пушенето за себе си. То, както се казва, не може да понася мисълта на своята родителка за поредното всмукване. В същия момент, когато тя мисли за това, сърцето на детето започва да бие учестено. Работата е в това, че поради майчиното пушене бебето изпитва кислороден глад, което води до болезнени конвулсии.

* * *

Интересни резултати били получени при изучаване на слуха у ембрионите, които прекрасно чуват всички външни звукове и имат свои музикални пристрастия. Почти всички малчовци са фантастични поклонни-

ци на класическата музика. Вивалди ги умиротворява, Бетовен повдига настроението, а тежкият рок ги изкарва вън от себе си!

* * *

Много хора в летните дни обичат да се пекаят на слънце, за да получат хубав тен.

Ново изследване обаче показва, че препоръчаните пет порции плодове и зеленчуци дневно придават на кожата много по-хубав и здрав вид от слънчевите бани, съобщи в. "Дейли телеграф".

Учени от университетите на Лийдс и Сейнт Андрюс установиха, че зеленчуци като моркови и броколи, и плодове като пъпеша предизвикват промяна в пигментацията на кожата и тя изглежда много по-добре.

Червените и жълти пигменти от ярко оцветените плодове и зеленчуци придават на кожата златист нюанс, докато от слънцето тя покафенява.

За изследването учените накарха 60 доброволци да оценят по привлекателност лица с пигментация, дължаща се на каротиноиди, или с меланиново оцветяване, причинено от слънцето.

Повече от три-четвърти от тях са казали, че сияещата от плодове и зеленчуци кожа е много по-красива от почернялото от слънце лице.

Плодовете и зеленчуците съдържат и антиоксиданти, които поддържат кожата млада, докато слънцето я състарява преждевременно.

Според учените сияещата от ефекта на плодовете и зеленчуците кожа изпраща допълнителен сигнал за здраве на потенциалните партньори и увеличава привлекателността.

Храните с най-високо съдържание на каротиноиди са сладките картофи, морковите, доматиения сок, тиквата, спанакът, броколите.

Източник: "Дейли Телеграф"

* * *

Мозъкът може да бъде научен да предпочита здравословната храна пред силно калоричните храни, твърдят американски учени, цитирани от Би Би Си.

Това може да стане чрез диета, с която хората не гладуват.

Специалистите от университета "Тъфтс" в САЩ твърдят, че зависимостта към храната може да бъде променена. Те са сканирали центъра за пристрастяване в мозъка на малка

група мъже и жени. Резултатите показват силен апетит към здравословни нискокалорични храни.

„В началото на живота си ние не обичаме пържени картопки, нито мразим например пълнозърнестата паста. Това се случва с течение на времето в отговор на консумацията на вредни храни“, казва проф. Сюзан Робъртс от Университета в Бостън, която е един от авторите на изследването.

След като един човек се пристрасти към нездравословните храни, той обикновено трудно променя хранителните си навици и трудно се решава да отслабне.

В изследването си проф. Робъртс обаче твърди, че мозъкът може да бъде обучен да харесва здравословни храни.

В проучването е изследвана онази част от мозъка на 13 души с наднормено тегло, която е свързана с наградите и пристрастяването. Осем от участниците следват и специално създадена програма за отслабване. Фокусът пада върху промяната на предпочитанията чрез предписването на диета, която е богата на фибри и протеини и бедна на въглехидрати.

Диетата не позволява на участниците да огладнеят, защото това е моментът, когато се проявява желанието за ядене и нездравословната храна изглежда много примамлива.

Останалите петима участници не са спазвали диета за отслабване.

Проучването е продължило 6 месеца. Участниците са се подложили на изследване на мозъка със скенер.

Оказва се, че в мозъка на тези, които са следвали програмата за отслабване, са настъпили промени в дяла за награди и зависимости. Участниците са разгледали картини на различни видове храна, а здравословната нискокалорична храна е предизвикала повишена реакция. Това показва по-голяма радост от здравословната храна.

Центърът за награди в мозъка показва също така, че реакцията към нездравословни и висококалорични храни е отслабнала.

Учените от университета в Бостън сравняват откритието с друг метод за отслабване - стомашният байпас.

Според тях макар че стомашният байпас разрешава проблема с отслабването, той може да унищожи радостта от храната, а не да направи здравословните храни по-желани - както е ефектът от новото откритие.

Източник: БГНЕС, Би Би Си

Ебола – „пълна загадка“ за дарвинистите

Светските учени, заявявайки, че болестта ебола не се предава по въздушен път, са принудени (много неохотно) да признаят недостатъчната доказателствена база на еволюционната теория на Дарвин. При все че много от тях са поддръжници на тази теория. За това съобщи интервю за Baptist Press един от водещите учени.

Майкъл Бе, професор по биохимия в Лехайския университет във Витлеем (Пенсилвания, САЩ), сравнява вируса на ебола с „тигър в клетка“. „Този тигър се разхожда в нея ту бързо, ту бавно – обяснява той. – Мутациите ускоряват неговите хвърляния по решетката, но той не отива далеч от мястото си (т.е. мутациите имат само вътрешен характер).“

Професорът отбелязва също, че съществува само едно обяснение за произхода на ебола и че тази хипотеза повече съответства на християнския възглед, отколкото на дарвинисткия. Изобщо, самото съществуване на вируса свидетелства за това, че вселената се явява продукт на разумен дизайн, а не на случайност. Освен това, християните проявяват повече съчувствие към жертвите на ебола, отколкото дарвинистите.

Очевидната неспособност на ебола да се предава по въздушен път „напълно се съгласува с това, което виждаме в другите организми“ – обяснява по-нататък Бе, който е старши научен сътрудник в института „Discovery“ (Сиатъл), научен център, играещ ключова роля в движението „Разумния замисъл“, чиято цел е да представя на хората истината, че вселената се явява продукт на мъдър дизайн, а не на случайност.

„Микроеволюцията (изменения вътре в един вид), представе-

на чрез бързата мутация на вируса ебола, е лесно видима – обяснява Бе. – Но що се касае до макроеволюцията, която би направила ебола способен да се предава по въздуха, то тя се наблюдава извънредно рядко, ако изобщо има място.“

Еволюционната теория на Дарвин твърди, че човечеството се явява продукт на макроеволюцията, произхождайки от милиони години. Бе, обаче, като автор на теорията на „невероятните сложности“, заявява, че някои биохимически системи просто не биха могли да изпълнят своите функции, ако още отначало не са практически напълно комплектовани, което никак не се вписва в рамките на дарвинизма. Практическото отсъствие на макроеволюционна форма – това е една от причините защо учените считат, че ебола може да се предава само чрез течност, а не по въздушен път, обяснява Бе.

По-нататък той казва, че вирусите изобщо са „прекалено тайнствени“, за да можем да ги обясним от позицията на дарвинизма, доколкото „не съществува нито една убедителна теория за техния произход.“ Бе е уверен, че най-добрият начин за тяхното възникване може да се обясни само от позицията на теорията за „раз-

умния замисъл“, потвърждаваща наличието на Творец.

Макар че ебола е смъртоносно опасна (смъртните случаи достигат 70-90%), Бе отхвърля идеята за „лошия творец“. Работата е там, че в началото всички вируси са били сътворени за добри цели и някои са станали вредни (след грехопадението) в продължение на човешката история поради мутационни изменения.

Сред полезните свойства на вирусите може да се отбележи тяхната способност да помагат на растенията да понесат засушаването и палещото слънце, а също и ролята им в защита на хората от вредни бактерии и в развитието на планетата на млекопитаещите.

„Съществуването на ебола не говори за „лош творец“ повече, отколкото автомобилите за лош конструктор – обяснява Бе. – Ние се ползваме от автомобилите и не рядко те ни създават много проблеми – аварии, поради които водачи и пешеходци губят живот. Но в самите автомобили няма нищо лошо.“

Автори на организацията „Отговори – в книгата Битие“, които поддържат, че Бог е сътворил този свят с пряк творчески акт (преди хиляди, а не милиони години), също са съгласни, че вирусът на ебола не потвърждава дарвинистката еволюционна теория. Съществуването на смъртоносни вируси, считат те, напълно се съгласува с библейското учение за грехопадението, последствията от което са довели до появата на злото в прекрасното Божие творение.

„Ние вярваме, че в първоначалния си вид всички бактерии, вируси и други микроорганизми, очевидно, са били безвредни и са служили с добра цел – са на-

писали някои от тези автори на 20 октомври на уебсайта на своята организация („Отговори – в книгата Битие“). – Преди около 6000 години много причинители на болести са се развили в този клас микроби, който виждаме днес. Но колкото повече учените изучават всички тези вируси, толкова повече осъзнават, че те са били замислени като важна съставна част от нашия свят.“

Споменатите автори твърдят също, че християнският мироглед не само се явява единственото правдоподобно обяснение за произхода на вирусите, но и предполага по-хуманно отношение към болните от ебола.

„При болшинството от секуларните хуманисти, за разлика от хората с християнски мироглед, няма ясно морално обоснование защо са длъжни да се подлагат на риск, опитвайки се да помогнат на болни, немощни, отритнати и притеснени – пише Ендрю Фабич, микробиолог от университета Свобода (Liberty University). – Ако ние сме само продукт на случайни процеси в безкрайния поток на времето (както твърдят дарвинистите), тогава защо да не позволяваме на слабите да умрат, за да живеят силните? Но ако ние не се явяваме резултат от цели случайни процеси, тогава трябва да се държим съвсем различно.“

Фабич призовава всички християнски медици да се молят за жертвите на епидемията ебола, за да могат още много да отидат в местата с най-голямо разпространение за оказване помощ на болните. Впрочем той счита, че всички вярващи са длъжни да се молят за тези нещастни хора.

„Тези, които контактуват с болни от ебола, могат много скоро да умрат. Ние трябва да се молим за мисионерите, за тези, които се намират там, които се грижат за заразените от ебола. Нека да молим Бог да им дава смелост дори в такива тежки обстоятелства да носят Благата вест. Каква забележителна възможност да се даде шанс на болни, умиращи хора да имат надежда за вечен живот с Бога!“

По материали на God Reports

Смитсъновият институт призна унищожаването на хиляди скелети на гиганти

Смитсъновият институт призна, че е унищожил в началото на 1900 г. хиляди гигантски човешки скелети. Върховният съд на САЩ постанови Смитсъновият институт да обнародва засекретените документи, датирани от началото на 1900 г., които доказват, че организацията е участвала в голямо историческо скриване на

доказателства, които показват, че огромно количество човешки останки – десетки хиляди – са били открити в цяла Америка, и са унищожени по нареждане на високопоставени лидери, за да се защити господстващата хронология на човешката еволюция, която е съществувала към момента.

Съмненията, идващи от Американския институт по алтернативна археология

(AIAA) за това, че Смитсъновият институт е унищожил хиляди гигантски човешки останки, бяха приети на нож от организацията, която отговори, че дава AIAA на съд за клевета и опит да се навреди на репутацията на 168-годишната институция.

Според представителя на AIAA Джеймс Чарворда, по време на съдебния процес се появяват нови подробности, когато служители на Смитсъновия институт признават за съществуването на документите, които, както се предполага, доказват унищожаването на десетки хиляди човешки скелети, вариращи по размер от 2 до 4 метра височина, за съществуването на които традиционната археология не иска да признае.

Повратният момент в случая става демонстрацията на бедрена кост на човек с дължина 1,3 м, като доказателство за съществуването на такива гигантски човешки кости. Това доказателство пробива дупка в защитата на адвокатите на Института, защото костта е била открадната от организацията от един от висшите ѝ ръководители в средата на 1930-те, който я пази през целия си живот, и пише на смъртния си одър писмено потвърждение за това какво крие Смитсъновият институт.

„Ужасно е, че това се прави с хора“, пише той в писмото си. „Ние крием истината за предците на човечеството, за гиганти, населявали земята, за които се споменава в Библията и други древни текстове.“

Върховният съд на САЩ постанови институцията да публикува класифицираната информация за всичко, свързано с „унищожаване на доказателства, свързани с доевропейската култура“, както и елементи, „свързани с човешки скелети с по-голям от нормалния размер.“

„Публикуването на тези документи ще помогне на археолози и историци да преразгледат настоящата теория за еволюцията на човека и ще ни помогне да разберем повече за доевропейската култура на Америка и останалата част на света“, казва директорът на AIAA Гутенберг.

Оповестяването на документите е насрочено за 2015 г., и всичко това ще се координира от независимата научна организация за осигуряване на политическа неутралност на операциите.

*Ще бъде ли нова честита година,
различна от тази, която отмина?
Ще носи ли радост и мир на земята,
ще грейни ли слънце да стопли сърцата?*

*Очакват я с трепет и млади, и стари
с надежда да махне тежки товари.
Въздишат нещастни и скръбни,
и болнидуши оковани да станат свободни.*

*Тя идва отново, тъй дълго желана,
прилича на фея, прекрасна, засмяна,
и вяра пробужда в души изтерзани,
че светъл ден за тях може да настане.*

*Ще бъде ли нова година, честита
година на радост и светла и сита?
Ще бъде! Но само кога от основи
сърцата изчистим и станем хора нови!*